

Diplomová práce

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra pedagogiky

Diplomová práce

**ANALÝZA ZÁVĚREČNÉHO DOKUMENTU
PLENÁRNÍHO SNĚMU KATOLICKÉ CÍRKVE**

Vedoucí práce: Doc. Michal Kaplánek, Th.D.

Autor práce: Bc. Alena Kanděrová

Studijní obor: Teologie služby

Forma studia: kombinovaná

Ročník: druhý

2013

Diplomová práce v nezkrácené podobě.

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

16. března 2013

vlastnoruční podpis studentky

„Děkuji vedoucímu diplomové práce Doc. Michalovi Kaplánkovi, Th.D.
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.“

OBSAH

ÚVOD.....	6
1. DIECÉZNÍ A PROVINČNÍ SYNODY, HISTORIE A JEJICH VÝZNAM.....	9
1. 1. Ekumenické koncily	11
1. 2. II. Vatikánský koncil, jeho dokumenty.....	12
1. 3. Účast našich církevních otců na sněmu	14
1. 4. Synodní procesy po II. vatikánském koncilu u nás i ve světě	14
1. 5. Vliv II. vatikánského koncilu na katolickou církev v ČR	17
2. PRŮBĚH KONÁNÍ I. ZASEDÁNÍ PLENÁRNÍHO SNĚMU KATOLICKÉ CÍRKVE U NÁS.....	20
2. 1. Vyhlášení a přípravná fáze plenárního sněmu katolické církve	20
2. 2. Práce sněmovních kroužků	21
2. 3. Přípravná komise sněmu.....	22
2. 4. Příspěvky ke sněmu	24
2. 5. Poselství z I. zasedání plenárního sněmu	24
2. 1. 1. Období mezi I. a II. zasedáním sněmu	27
2. 1. 2. S čím pojedou na druhé zasedání plenárního sněmu?.....	28
3. II. ZASEDÁNÍ PLENÁRNÍHO SNĚMU KATOLICKÉ CÍRKVE.....	33
3. 1. Materiály II. zasedání Plenárního sněmu.....	33
3. 2. Poselství z II. zasedání Plenárního sněmu	35
4. VZNIK ZÁVĚREČNÉHO DOKUMENTU.....	37
4. 1. Obsah dokumentu	37
4. 1. 1. Vyznání chvály a díky.....	38
4. 1. 2. Pastorece mládeže.....	39
4. 1. 3. Pastorece nemocných a seniorů	40
4. 1. 4. Svět rodiny	42
4. 1. 5. Laici v církvi.....	44
4. 1. 6. Jak se rodil závěrečný dokument Plenárního sněmu - shrnutí	46
4. 2. Pár slov kardinála Vlka ke sněmu a závěrečnému dokumentu.....	50

5. ANALÝZA ZÁVĚREČNÉHO DOKUMENTU.....	51
5. 1. Analýza obsahu závěrečného dokumentu.....	53
5. 1. 1. Srovnání dokumentů - dvou koncilních a jednoho Společné synody německých biskupů s dokumentem Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě	53
5. 1. 2. Gaudium et spes (pojednání o laicích)	54
5. 1. 3. Lumen Gentium (pojednání o laicích)	55
5. 1. 4. Ziele und Aufgaben kirchlicher Jugendarbeit - Cíle a úkoly pastorače mládeže	56
5. 1. 5. Výsledek srovnání dokumentů.....	58
 6. POSYNODNÍ VÝVOJ.....	60
 ZÁVĚR.....	64
 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	67
 SEZNAM ZKRATEK.....	70
 PŘÍLOHY.....	71
 ABSTRAKT.....	79
 ABSTRACT.....	80

Úvod

V dnešní sekularizované době se stále častěji setkáváme s názory ateistické společnosti, která tvrdí, že je církev a víra v Boha přežitkem z krutých středověkých dob a tudíž v dnešním intelektuálně moderním světě nemá opodstatnění.

Svou nemalou úlohu v tomto postoji lidí sehrál, tedy pokud jde o východní Evropu a tím i Českou republiku, několik desetiletí trvajících komunistický teror, jenž potlačoval všemi, mnohdy i nelidskými prostředky víru lidí v Boha. Není proto divu, že po pádu tohoto totalitního režimu nejen v Evropě, ale i u nás, nedošlo k žádnému zásadnímu přerodu, tedy návratu k tradicím, které představuje především křesťanství.

Je velmi zajímavé, mluvím-li s nějakým zástupcem ateistické veřejnosti, jak negativně hodnotí působení církve v dobách, které si nikdo ze současníků nemůže pamatovat. A touto negativní nálepkou suverénně označuje i současnou církev, která ať už se to někomu líbí či ne, ušla od těch dob dlouhou cestu ve znamení sebereflexe, která zahrnuje mimo jiné i nespornou snahu přiblížit se veřejnosti.

Částečně se však tomuto vzorci chování nemůžeme divit. Velmi dobře si sama vzpomínám na školní léta, kdy jsme byli jako žáci soudruhy učiteli materialisticky formováni a to hrůznými příběhy vypovídajícími o krutosti, lstivosti a prohnání církve a jejích představitelích. Pokud je nám něco kolem dokola vštěpováno, začneme tomu věřit, zvláště když chybí i jiný, především opačný názor.

Mám pocit, že právě tyto zkušenosti jsou jedněmi z impulsů, které mě podvědomě přivedly k myšlence, napsat svou kvalifikační práci právě na téma Plenárního sněmu české katolické církve. Dalšími důvody, pro které jsem se rozhodla věnovat se tomuto tématu, jsou pak již jiného charakteru. Jsou jimi: zájem o věci církve, její historický vývoj a v neposlední řadě, snaha církve naplňovat Písmo v dnešním nelehkém světě.

Proč se tomuto vzorci chování částečně nemůžeme divit? Nuže, myslím si, že každý průměrně inteligentní člověk se může, pokud ovšem chce, zamyslet. Každý ví, že nic není pouze bílé nebo černé. Není totiž žádným tajemstvím, že právě církev a její učenci položili základy naší vzdělanosti. Chod světa a života zde na Zemi, vysvětlovala právě církev pomocí Bible. Byly zakládány církevní školy. Úkoly, které dnes plní stát s veškerou státní správou, včetně zmíněného školství, dále zdravotnictví aj. kdysi padaly na bedra právě církvi.

A co taková věrosvěsti Konstantin a Metoděj? Nepřišli snad v roce 863 našeho letopočtu na území bývalé Velké Moravy, aby nám předali nový jazyk, tzv. Hlaholici?

Díky ní přeložil Konstantin do staroslověnštiny části evangelií, liturgických textů i soudní zákoníky. Právě ty představují na Moravě první psané právní normy. Staroslověnština se stala po řečtině a latině třetím liturgickým jazykem křesťanů.¹

Příkladů je mnoho, je pouze na nás zhodnotit fakta, bez přehnaných emocí a hysterie. Je taktéž nezbytné uvědomit si, jaká byla doba. Není možné hodnotit minulost z pohledu dnešního člověka, nýbrž z pohledu středověkého člověka! To je, myslím jedna ze zásadních a stále se opakujících chyb těch, co nechtějí moc přemýšlet. Papouškovat něco dávno slyšené a zaryté, je přece tak pohodlné.

Nicméně pokud dokáží být lidé tak přehnaně kritičtí k působení církve v dějinách lidstva, podotkněme, že od těch časů uplynulo již několik set let, nabízí se otázka. Jak je vůbec možné, že tito vesměs stejní kritici zapomněli na časy nedávno minulé a to na totalitní režim. Samozvaný a pomocí ozbrojených vojenských sil upevňovaný, jenž citově a duševně vyhladověl občany této země? Copak ti samí nevolali po svobodě nejen pohybu, ale i smýšlení, nevolali po hlasitém vyjadřování se a v neposlední řadě, po zodpovědnosti všech i své vlastní? Copak jsme neapelovali na duchovní představitele církve a všechny křesťany, aby se pomodlili za naši vlast a dali nám sílu jednou pro vždy skoncovat s tímto rudým terorem?

Říká se, že lidé mají tendenci časem zapomínat na špatné věci, které zažili nebo slyšeli a většinou se ve vzpomínkách vracejí jen k těm dobrým. A víra v Boha tou dobrou vzpomínkou jistě bude. Vychází totiž z naší přirozenosti. Můžeme se tvářit jakkoli nabubřele a pokrytecky, ale nakonec vždy skončíme u modliteb, v prosbách o pomoc a odpuštění. Bůh a Boží slovo je v nás vkořeněno. To je to dobro a láska, ježž nás od věků doprovázejí na tomto světě, a proto je ve svém nitru nosíme stále s sebou. Jako malé děti, když je jim nevlídno nebo něco provedou, obrací se intuitivně o pomoc a odpuštění ke svým rodičům. V útlém dětství vnímáme svou matku a otce jako nejvyšší bytosti, které se nikdy nemylí, dokáží vše zařídit tak, aby to bylo správné a pokud je máme vedle sebe, cítíme se být v bezpečí. V mentálním dospívání si uvědomujeme, že i naši rodiče jsou božími dětmi a že to byl právě On - Bůh, který k nám jejich prostřednictvím celé dětství promlouval. Uvědomujeme si, že to, co jsme my jako děti hledali u svých rodičů, stejně tak oni – naši rodiče, hledají totéž u Boha.

Zakladatelem církve byl Ježíš Kristus, Syn Boží. Ježíš Kristus je církev. Hlavním úkolem církve bylo šířit Slovo Boží. Hlásat evangelium, lásku k bližnímu, právě pro to

---

¹ Srov. *Krátké životopisy našich svatých otců Cyrila a Metoděje* [online]. Dostupné na: WWW. <http://www.orthodoxia.cz/c_m/cyrmnet.htm>.

byla stvořena. V čele církve stál svatý apoštol Petr, jeho nástupcem vždy byl a je papež. Za celou existenci církve lidstvo poznalo celkem 265 papežů. Některé z nich považujeme za nepřiliš výrazné osobnosti, najdou se i tací, bez kterých by se toto křesťanské společenství jistě rádo obešlo. Známi jsou ale i papežové a není jich málo, jejichž jména se navždy zlatým písmem zapsala do historie. Jedná se o velmi významné osobnosti, dodnes vážené a uznávané. Za zmínku jistě stojí např. papež Lev I. Veliký (440 – 461), známý mimo jiné, jako ten, co se postavil Attilovi vůdci kmenu Hunů, kteří vtrhli do Itálie a ničili vše, co jim přišlo do cesty.

Alexandr III. r. 1159-1181, vydal několik důležitých dekretů, v nichž apeluje na podporu univerzit a vyzývá katedrály, aby financovaly školy.

Papež Jan XXIII. svolal II. vatikánský koncil, zahájen byl v roce 1962. Jeho cílem byly změny uvnitř církve, měla se více přiblížit lidem. Byla také zrušena vzájemná exkomunikace mezi východní a západní církví, která měla svůj počátek již v roce 1054.

Jan Pavel II. (1978 – 2005) byl velmi uznávaný a všemi ctěný, dokonce i mezi nevěřícími. Zastával tradiční morální postoje církve. Snažil se pomocí Písma stmelovat lid celé Země. Přičítá se mu i nemalý podíl na pádu komunistického režimu v Evropě.

To vše vypovídá o jediném a to, že církve od nepaměti ve společnosti plnila náročné úkoly. Opomeneme-li ty světské, které dnes již konečně, z velké části plní stát, je jasné, že se musela řídit nějakými pravidly, zákony. První volbou byla samozřejmě Bible. Dnes už je nám znám také Kodex kanonického práva, který byl vyhlášen o letnicích roku 1917 a vydán roku 1918. Dále pak papežem Janem XXIII. v roce 1959 po prvé revidován a pak ještě jednou 25. ledna roku 1983 papežem Janem Pavlem II.

Události, které směřovaly k sestavení této sbírky zákonů, byly však mnohem dramatičtější, než si mnoho lidí dokáže představit. Jak je nám z písemných pramenů známo, již v letech 1139 - 1500 vzniká jeho předchůdce a to Corpus iuris canonici, tedy Základ obecného práva kanonického. Jedná se však o nesourodý celek ze soukromých sbírek a ze zákoníků. Ottův slovník naučný jej pak charakterizuje následovně. Corpus iuris canonici – obvyklí bibliografický název nejdůležitějších sbírek práva kanonického, nikoli označení výhradně platného úhrnku zákonníku církve. Skládá se ze sbírky soukromé, zvané Decretum Gratiani, ze tří zákonníků papežských nestejně povahy a ze dvou soukromých seřazení dekretálií papežských.²

---

² *Ottův slovník naučný, s. 647*

Důležitým zdrojem informací pro duchovní představitele církve o úkolech a systému fungování tohoto křesťanského společenství byly synody a koncily, kterých bylo v historii uskutečněno na několik desítek. O některých víme pouze to, že se konaly, ale přesný průběh zasedání nám není znám. Některé jsou dokladovány písemnými zmínkami, bez hlubšího rozboru jednání.

Tato diplomová práce je zaměřena na Plenární sněm katolické církve v ČR, konaný v letech 2003 - 2005 a závěrečný dokument, který nese název Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě, jenž je výsledkem tohoto sněmovního procesu.

1. Diecézní a provinční synody, historie a jejich význam

Při diecézních a provinčních synodách nebo také diecézních sněmech jde o *shromáždění vybraných kněží a jiných křesťanů z místní církve, kteří poskytují pomoc diecéznímu biskupovi, podle ustanovení následujících kánonů, k prospěchu celého diecézního společenství.*³

Někdy se o diecézních synodách hovoří jako o koncilech. Vzhledem k tomu, že zákonodárcem zde je biskup, nikoliv papež, nejedná se o koncil.

O církevních provinciích Kodex kanonického práva říká: *„K podpoře společné pastorační činnosti v různých sousedních diecézích, podle osobních a místních podmínek a k dosažení lepších vztahů mezi diecézními biskupy, vytvářejí sousední místní církve na určeném území církevní provincie.*⁴

V české republice se nacházejí dvě římskokatolické církevní provincie – Česká a Moravská. Podřazenými jsou v České církevní provincii: arcidiecéze pražská, diecéze českobudějovická, diecéze královéhradecká, diecéze litoměřická, diecéze plzeňská. V Moravské pak: arcidiecéze olomoucká, diecéze brněnská, diecéze ostravsko-opavská.

První zmínky o diecézních synodách můžeme hledat již ve 2. století, i když neměly pevně a závazně stanovený jednací řád. Ten určil až IV. Lateránský koncil roku 1215.⁵

Co se týká konání synod v našich zemích, a to pražských, vracíme se do osmdesátých let 13. století. Bohužel se nám do dnešních dob nedochovali žádné ucelené písemnosti, tudíž se můžeme jen domnívat, jak probíhaly a jaký řád respektovaly. Víme však, že první zmínka o konání českých synod je z roku 1289 za biskupa Tobiáše z Bechyně. Hlavním důvodem konání synod u nás byla potřeba ochránit zemi. Vládla

---

³ CIC, Kán. 460

⁴ CIC, Kán. 431

⁵ RABAN, M. *Sněm české katolické církve. Obnova synodality*, s. 59

zde poloválečná situace. Po pádu a následné smrti Přemysla Otakara II. byla země dočasně zbavena královské vlády, což s sebou neslo pro českou zemi velké riziko. Vzhledem ke sporadickým informacím, které o tomto období máme, nemůžeme ani říct, zda se synody v Čechách pak už konaly pravidelně, či snad s ústupem akutních problémů země přestaly být tak aktuální.⁶

V naší druhé diecézi, tedy olomoucké se rovněž konaly od poloviny 13. století synody, měly však charakter spíše soudní tzv. sendy. V roce 1243 svolal biskup Konrád z Frýdbergu první moravskou sendu a to v Rostoměři u Žižkova. Dalším místem konání těchto moravských send – synod se odehrávalo v Kroměříži.⁷

Významnou událostí byla v roce 1312 diecézní synoda svolaná pražským biskupem Janem IV., jenž se vrátil z Viennského koncilu svolaného papežem Klementem V., což byl poslední papežský generální koncil pozdního středověku. Biskup Jan IV. na zmíněné pražské synodě představil reformní myšlenky vzešlé z koncilu. Jednalo se především o nutnosti reformy církve, jež ve 14. století dosáhla obrovské světské a osobní moci, známé také pod názvem papalismus. Z těchto důvodů byl synody přítomen i král a významní šlechtici. I když se v té době nevedly záznamy o počtu zúčastněných, lze předpokládat, že byla masivní.⁸

Konání synod Jana IV. z Dražic se stalo pravidelnou samozřejmostí. Konaly se v pražské biskupské katedrále, které zahajoval kázáním, exhortací a pak některý z arcijáhenů před shromážděním přečetl vypracované nařízení, dále byla také opakována již starší usnesení. Přítomnost děkanů, arcijáhenů, opatů a farářů již bylo považováno za normu. Konání synod se začalo vyvíjet cílevědoměji, dá se říct, že úplně změnila svou povahu. De-facto se jednalo o přípravy na diecézní generální synody, konající se pak v červnu, či červenci s plnou účastí kléru. Farářům bylo nařízeno o nedělích číst lidem v kostelech a to v lidové řeči statuta schválená právě na těchto generálních synodách.⁹

Protože se v Čechách od nepaměti řešila česko-německá otázka, není ani divu, že v roce 1343 byla svolána biskupem Arnoštem z Pardubic diecézní synoda, jež se jasně vyjádřila k otázce exkomunikovaného německého císaře Ludvíka Bavorova. V té době se rovněž v Čechách rozšířily sekty, šířící nesmysly stran církve a křesťanství, proto dal biskup Arnošt vzniknout instituci inkvizitorů, ti měli za úkol jejich obrácení. Dále

---

⁶ Srov. Tamtéž, s. 60

⁷ Srov. Tamtéž, s. 60

⁸ Srov. Tamtéž, s. 61

⁹ Srov. Tamtéž, s. 61

nařídil překlad do němčiny a do češtiny Věřím v Boha a Otčenáš. Začalo se s prověřováním podezřelých kněží, tzn. těch putujících krajem a hlásajících bludy.¹⁰

V roce 1349 byla hlavními tématy jednání první provinční synody veškerá pražská rozhodnutí synody zasedající roku 1343. Její nařízení směřovala k nově vzniklým biskupstvím v Litomyšli a v Olomouci, které v roce 1344 přechází z mohučské církevní provincie, pod nově vzniklou pražskou provincií. Biskupem Arnoštem bylo určeno, že metropolita má jednou za rok svolat provinční sněm, jak to tehdejší stanovy církevního práva nařizovaly.¹¹

Význam všech, ať už diecézních či provinčních synod byl a je důležitou podstatou církve a všech křesťanů. Úkolem synod je především řešení církevní záležitosti tj. povinnosti farářů, udělování svátostí, otázka kněžského celibátu, trestní kánony, a pokud je za potřebí, tak hájit zemi před nebezpečím, aspoň do těch mezí, kam pravomoce církve mohou sahat a stačit.

1. 1. Ekumenické koncily

Nejen z daleké, ale i nedávné historie, také známe konání tzv. ekumenických, tedy všeobecných nebo také biskupských sněmů. Kodex kanonického práva jej charakterizuje takto: „*Biskupský sněm je shromáždění biskupů, kteří byli vybráni z různých zemí světa a scházejí se ve stanovené době, aby podporovali těsné spojení mezi papežem a biskupy a pomáhali papeži při udržování a posilování neporušenosti a růstu víry a mravů a církevní kázně, a to radami i projednáním otázek, které se týkají činnosti církve ve světě.*“¹²

Ekumenický sněm je vždy považován za jednu z nejvýznamnějších událostí pro celou církev, lidstvo i každého jednotlivce. Mezi nejvýznamnější koncily bezesporu patří Nicejský koncil, jenž byl uskutečněn v Nikaji roku 325, dále 1. Konstantinopolský (381), Efezský (431), Chalkedonský, Konstantinopolské, Lateránské atd. Při zběžném výčtu uskutečněných koncilů nesmíme také zapomenout zmínit II. vatikánský koncil konaný v letech 1962 – 1965, který svolal papež Jan XXIII. Tento koncil je považován za jeden z nejdůležitějších mezníků v historii současné církve, proto je naprosto nezbytné, zmínit ho již v samém začátku, navíc je i významnou podstatou celé této diplomové práce, jak se vbrzku ukáže.

---

¹⁰ Srov. Tamtéž, s. 62

¹¹ Srov. Tamtéž, s. 62

¹² CIC, Kán. 342

1. 2. II. Vatikánský koncil, jeho dokumenty

V letech 1962 až 1965 se konal II. vatikánský koncil. Neočekávaně ho veřejně oznámil papež Jan XXII. a to 25. ledna 1959. Kolegiu sedmnácti kardinálů rovněž sdělil své představy o tom, jaký má koncil vůbec být. Chtěl hlavně, aby změnil církev tak, aby měla opět co říct současnému světu.¹³

Vypráví se, že na otázku, k čemu bude další koncil dobrý? Okázale otevřel okno a řekl: *“chci nechat otevřená okna církve, abychom viděli na lidi venku a oni se zase mohli dívat dovnitř.”*¹⁴

Komise pro zahájení příprav se sešla 17. května 1959. Předsedal jí kardinál státní sekretář Domenico Tardini. Bylo vyzváno na 3500 biskupů, církevních představených a teologické fakulty celého světa, aby předložili své návrhy programu jednání přípravných komisí. Vlastní přípravná fáze, ke které dal pokyn papež 5. června 1960, mohla začít. Až na pár organizačních otázek a způsobu jak tak velké množství účastníků přizvat, byly v létě 1961 přípravy již v konečné fázi. Jasně však bylo to, že se celé jednání sněm bude odehrávat v latinském jazyce. Šedesát devět předloh, které zahrnovaly nejrůznější témata, bylo dokončeno na jaře 1962. Použitelný koncept však předložila pouze liturgická komise a ten se také stal základem dalšího jednání. Přípravných komisí bylo deset.¹⁵

Jedná se o zatím poslední ekumenický koncil, který se kdy konal. Zúčastnilo se ho téměř 2500 katolických biskupů z celého světa. Důvodem jeho svolání byla potřeba reagovat na celosvětové změny ve společnosti ať už na politické rovině, sociální sféře, ekonomické aj., ale také samozřejmě na poli samotné církve, která byla těmito okolnostmi silně ovlivňována. Navíc celosvětově klesal i počet praktikujících katolíků a věřících vůbec.¹⁶

Zahájení koncilu se datuje k 11. říjnu 1962 a byl rozdělen do čtyř etap. Účastnili se ho biskupové ze 133 zemí. Během prvního období generální kongregace zasedala 36 krát, předneseno bylo 640 projevů a proběhlo 33 hlasování. Diskutovalo se o předlohách o liturgii, zjevení, o sdělovacích prostředcích, o východní církvi a o církvi.

---

¹³ Srov. *Druhý vatikánský koncil*. Otevřená encyklopedie [online]. Dostupné na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Druh%C3%BD_vatik%C3%A1nsk%C3%BD_koncil>.

¹⁴ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Druh%C3%BD_vatik%C3%A1nsk%C3%BD_koncil>.

¹⁵ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Druh%C3%BD_vatik%C3%A1nsk%C3%BD_koncil>.

¹⁶ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Druh%C3%BD_vatik%C3%A1nsk%C3%BD_koncil>.

Žádný z dokumentů však v tomto období nebyl dokončen. Aby bylo možné smysluplně pokračovat, byla 6. prosince ustanovena koordinační komise a 8. prosince se koncil v tomto období sešel naposledy.¹⁷

Třetího června 1963 papež Jan XXIII. ve vysokém věku, zmožen vleklými zdravotními potížemi, umírá. Jeho nástupcem se stává Pavel VI. a ihned po svém zvolení prohlašuje, že koncil bude pokračovat.¹⁸

Druhé období sněmu se zabíralo konstitucí o církvi, tedy obnovou církve, jednotou křesťanů, církví v dnešním světě. V třetím jednacím období, byly již na závěrečném zasedání odhlasovány a slavnostně vyhlášeny konstituce o církvi a dekrety o ekumenismu a o východních církvích. Ve čtvrtém období byly schváleny dekrety o pastýřské službě biskupů, o výchově ke kněžství, o obnově řeholního života, o křesťanské výchově a deklarace o vztahu církve k nekřesťanským náboženstvím, dále to byla konstituce O Božím zjevení, dekret o laickém apoštolátu. Byly vyhlášeny dekrety o službě a o životě kněží, o misijní činnosti církve a deklarace o náboženské svobodě. Nejdelsí a nejdiskutovanější dokument, který sněm schválil, byl dokument o církvi v dnešním světě. II. vatikánský koncil skončil v roce 1965 a vydal šestnáct dokumentů, z toho: čtyři konstituce, devět dekretů a tři deklarace¹⁹

Tyto koncilní dokumenty vyjadřují právo jednotlivců na vlastní vyznání víry, vzdávají se práva na to, aby veřejnost a státní struktury jednaly dle katolických principů. *Tím je absolutnost katolické církve omezena čistě na duchovní rovinu, takže nemůže být zaměňována s totalitní ideologií. Nejdůležitějším přínosem koncilu byla změna v sebepochopení církve.*²⁰ To znamená, že církev již nechce být před světem uzavřenou společností, ale chce se od centralizovaného systému navrátit k synodálním principům. Synodalita je tedy společná cesta v hledání a nalézání Boha, jeho společná oslava, kolektivní práce, vzájemný dialog a naslouchání si navzájem.²¹

---

¹⁷Srov. Tamtéž, dostupné na WWW:

< http://cs.wikipedia.org/wiki/Druh%C3%BD_vatik%C3%A1nsk%C3%BD_koncil >.

¹⁸ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW:

< http://cs.wikipedia.org/wiki/Druh%C3%BD_vatik%C3%A1nsk%C3%BD_koncil >.

¹⁹Srov. Tamtéž, dostupné na WWW:

< http://cs.wikipedia.org/wiki/Druh%C3%BD_vatik%C3%A1nsk%C3%BD_koncil >.

²⁰Tamtéž, dostupné na WWW:

< http://cs.wikipedia.org/wiki/Druh%C3%BD_vatik%C3%A1nsk%C3%BD_koncil >.

²¹Srov. Tamtéž, dostupné na WWW:

< http://cs.wikipedia.org/wiki/Druh%C3%BD_vatik%C3%A1nsk%C3%BD_koncil >.

1. 3. Účast našich církevních otců na sněmu

Do poslední chvíle nebylo vůbec jisté, zda se koncilu budou moci účastnit i naši biskupové. Mnoho z nich bylo vězněno, jiní zase nemohli legálně vykonávat svou činnost. I když se tehdejší státní úřady zasloužily o to, aby dopis státního sekretáře kardinála Tardiniho z 18. června roku 1959 o zřízení přípravné papežské komise pro ekumenický koncil nedostal biskupům do ruky, pozvání z roku 1962 však již bylo doručeno všem československým biskupům. Nebylo ale žádným překvapením, že mnoho oslovených muselo své pozvání odřeknout. Dokonce byli snad i nuceni napsat dopisy, v nichž by měli určit své zástupce na sněmu. Ti by sice neměli hlasovací právo, ale mohli by se účastnit celého zasedání a podepisovat akta sněmu. Nikdo z dotčených však svého zástupce neurčil.²²

Ústřední výbor KSČ nakonec v srpnu 1962 rozhodl, kdo do Vatikánu odcestuje. Tehdy se jednalo o tři biskupy, kteří toho času zastávali svou funkci. Byli jimi: Eduard Nécsey, Ambrož Lazík a František Tomášek.²³

Každý z našich účastníků sněmu měl povinnost pravidelně se hlásit na československém velvyslanectví v Římě a podávat hlášení, pro tyto účely zde byl přítomen zvláštní pracovník ministerstva zahraničních věcí Miroslav Houska.

Vzhledem k tehdejší cenzuře, se veřejnost o sněmu dozvíдалa jen kusé informace, které mnohdy nestálo za to ani číst a sehnat zahraniční tisk bylo naprosto nemožné, zahraniční rozhlasové stanice byly rušeny, včetně Rádia Vatikán.

Koncilu se nakonec zúčastnilo šestnáct československých delegátů, z toho byli ovšem pouze čtyři plnohodnotní koncilní otcové – Eduard Nécsey, Ambrož Lazík, František Tomášek a Robert Pobožný.²⁴

1. 4. Synodní procesy po II. vatikánském koncilu u nás i ve světě

Vzhledem k tomu, že v době koncilní i pokoncilní, vládl v našich zemích komunistický režim, bylo téměř nemožné naplnit poselství závěru koncilu. Přesto bylo učiněno několik pokusů. V šedesátých letech se politická situace v Československu zdála být o něco méně represivní. Ve čtyřech fázích (rok 1960, 1962 a 1964) byli amnestováni aktivní křesťané z vězení. Ve své činnosti však již oficiálně pokračovat

---

²² Srov. BALÍK, S., HANUŠ, J. *Letnice dvacátého století, Druhý vatikánský koncil a české země*, s. 27

²³ Srov. Tamtéž, s. 31

²⁴ Srov. Tamtéž, s. 29

nesměli, nicméně mnoho z nich se zapojilo do činnosti pro církev skrytou nebo jak je často také nazývána podzemní.²⁵

Konaly se sněmy za účelem odsouhlasení náboženské svobody v naší zemi a rezignace vedení tzv. Mírového hnutí katolického duchovenstva, které aktivně spolupracovalo s komunistickým režimem. Ve dnech 14. a 15. května 1968 bylo na Velehradě svoláno shromáždění nového hnutí Dílo koncilové obnovy. Jeho cílem byla pochopitelně realizace závěrů II. Vatikánského koncilu. Přítomní mohli poprvé spatřit tajně vysvěcené biskupy.²⁶

Po celém světě byla snaha dostát doporučení plynoucích ze závěrů II. Vatikánského koncilu o konání sněmů a synod. Sám papež Pavel VI. Byl vzorem, když v roce 1967 svolal do Říma světovou biskupskou synodu. Ta pak trvala dva roky. Od té doby je biskupská synoda svolávána pravidelně každé tři roky.²⁷

Vzhledem k tomu, že ještě nebyly provedeny patřičné úpravy stran sněmů v Kodexu kanonického práva, (ty byly podniknuty až v roce 1983) nebylo možné svolat právoplatný sněm.²⁸

Nicméně se německá biskupská konference rozhodla, na žádost Ústřední komise německých katolíků a Svazu pracující mládeže, svolat tzv. společnou synodu německých diecézí. I když si byla vědoma toho, že nebude mít žádnou právní závaznost. Této synodě předcházelo vytvoření studijní skupiny, která dospěla k předem tušenému závěru a to, že svolat pravomocný plenární koncil dle starého kanonického práva z roku 1917 není možné a není ani možné svolat pravomocný plenární sněm dle závěrů II. Vatikánského koncilu a to z již výše uvedených důvodů.²⁹

Apoštolský stolec schválil potřebné stanovy a němečtí biskupové vydali k synodě v roce 1970 pastýřský list. Vstupní dotazník týkající se situace víry a církve, byl rozšířen v 21 milionu výtiscích, odpovědělo na ně 4,5 milionů věřících, což u sociologů

---

²⁵ Srov. Tamtéž, s. 120

²⁶ Srov. RABAN, M. *Sněm české katolické církve. Obnova synodality 32* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index9753.html?menu=138&pub=7&id=32> >.

²⁷ Srov. RABAN, M. *Sněm české katolické církve. Obnova synodality 33* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW:

< <http://snem.cirkev.cz/index70d9.html?menu=138&pub=7&id=33> >.

²⁸ Srov. Tamtéž, Dostupné na WWW:

< <http://snem.cirkev.cz/index70d9.html?menu=138&pub=7&id=33> >.

²⁹ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW:

< <http://snem.cirkev.cz/index70d9.html?menu=138&pub=7&id=33> >.

náboženství vyvolalo ohromné nadšení. Volby do sněmu proběhly v létě a všude, kde to bylo jen možné, byly vytvářeny synodální úřady.³⁰

Kuriózní na celé věci byla skutečnost, že se tato synoda týkala celého Německa, které bylo v té době rozděleno na kapitalistické a socialistické zřízení. Takže celoněmecká pastorální synoda sice probíhala souběžně, přitom ale odděleně. Místo sněmu pro západní Německo – tedy kapitalistické, přípravná komise určila ve Würzburgu. Pro východní Německo – tedy socialistické, to byly Drážďany. Ustavující shromáždění zasedalo už v roce 1971 a účastnilo se ho 58 biskupů, 88 kněží, 30 řeholníků a řeholnic a 141 laiků. Přítomni byli i zástupci nekatolických církví a 130 zástupců médií. Práci právního výboru koordinovala ústřední komise. Dále zde pracovalo deset odborných komisí, ve kterých mohli působit i laici. Sněm čítal sedm plenárních shromáždění a zakončen byl v roce 1975. Závěry obou sněmů neměly sice pro jednotlivá německá biskupství žádnou právní podstatu, papež je však potvrdil jako doporučení. Ve výsledku hovoříme o 18 schválených dokumentech ve svazku o 370 stranách, jenž se stal základní pastorální směrnicí pro celou tamní církev.³¹

Sněm ovšem přinesl i další významné plody, mezi které patří, opomeneme-li obrovský zážitek, který se dal předpokládat, tak upevňování se v synodalitě, zásadní vliv na nový církevní kodex – hlavně na systematizaci organizace sněmů. Nově plenární sněmy již nesvolává papežský legát, nýbrž biskupská konference, která rovněž určuje jednací řád, včetně věcí k projednání a volí předsedu. Dále je umožněno na sněm pozvat také laiky, ženy a jakýkoliv počet hostí. Je umožněno svolávat nezávazné pastorální synody, které již nepotřebují schválení Apoštolského stolce. Sněm přinesl duchovní obnovu celé německé církve podle vzoru závěrů II. Vatikánského koncilu, především ve spoluzodpovědnosti laiků za církev.³²

V Československu se toho času jeden z tajných biskupů, Felix Davídek rozhodl svolat v roce 1970 do Kobeřic synodu skryté církve, která se však nezdařila podle představ. Biskup Tomášek se po vzoru německých bratrů taktéž zaobíral myšlenkou svolat pražskou diecézní synodu. Politická situace v zemi však byla opět pro konání podobné události naprosto nepříznivá. Mezitím se ovšem komunističtí zákonodárci

---

³⁰ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW:
< <http://snem.cirkev.cz/index70d9.html?menu=138&pub=7&id=33>>.

³¹ Srov. Raban, M. *Sněm české katolické církve Obnova synodality* s. 91-92

³² Srov. Tamtéž, s. 92

nevzdávají a zakládají nové kněžské kolaborantské organizace, v zájmu své věci se ani neštítí zneužít encykliku papeže Jana XXIII. *Pacem in terris*.³³

1. 5. Vliv II. vatikánského koncilu na katolickou církev v ČR

Významnou osobností pokoncilního dění v církvi Československa je biskup František Tomášek.

Protože byl také, i když ne zvlášť aktivním členem Ústředního výboru mírového hnutí katolických duchovních, strana usoudila, že pro jejich věc je Tomášek tou pravou osobou. To, jak moc se mýlili, zjistili už po několika málo měsících jeho působení. František Tomášek si uvědomoval, že je nutné postupovat obezřetně, jen tak totiž mohl pozvolna naplňovat a uvést v život závěry II. vatikánského koncilu do církve u nás. Snažil se tudíž nevyvolávat zbytečné politické konflikty. Věděl, že jen tak bude schopen, aspoň částečně změnit uvnitř církve. Blaho celé křesťanské obce mu však leželo na srdci mnohem více, než to, aby příliš nerozčiloval komunistické vedení státu.³⁴

Ostatně výňatek z jeho pastýřského listu z března 1968 hovoří jasně: *“Nechceme žádná privilegia. Svých práv v demokratické společnosti se dovoláváme s dobrým svědomím. Jsme přesvědčeni, že naši službu v duchu evangelia, v duchu pokoncilního katolicismu, celá naše společnost velice potřebuje. Touto službou je výchova dětí, upevňování rodin, pomoc starým, nemocným, opuštěným. Služba je naše každodenní dobře vykonaná práce, pomoc hledajícím, šíření atmosféry vzájemné důvěry, optimismu. Služba je dialog ve světě, se všemi lidmi dobré vůle... Čeká nás velká práce. Naším úkolem nebude snad jen obnovit všechno to, co jsme měli před dvaceti lety. Především musíme hledat cesty, jak nejúčinněji a v plné šíři - nejen v liturgii – uskutečňovat myšlenky koncilu v životě farních obcí i celé arcidiecéze.”*³⁵

Jeho postavení v tehdejší socialistickém Československu nebylo vůbec jednoduché. Potýkal se nejen se státními úředníky, kdy mu bylo donekonečna

---

³³ Srov. RABAN, M. *Sněm české katolické církve. Obnova synodality* [online]. Dostupné na WWW: <<http://snem.cirkev.cz/index70d9.html?menu=138&pub=7&id=33>>.

³⁴ Srov. BALÍK, S., HANUŠ, J. *Letnice dvacátého století, Druhý vatikánský koncil a české země*, s. 97 - 99

³⁵ Srov. Tamtéž, s. 100

domlouváno, že to, co činí, není v zájmu státu, ale také s některými pro stranu pracujícími biskupy, kteří podle plánu rozkládali církve zevnitř. Nicméně se Tomášek nevzdával. Z Liturgické knihovny v budově arcibiskupství vznikla tzv. Pokoncilní knihovna, kde alespoň kněží, když už ne celá církev, měli přístup k pokoncilním impulsům. Z římského pohledu patřila Česká církev pod vedením Františka Tomáška k vzorným a bezproblémovým při zavádění liturgických a ostatních vnitrocírkevních změn.³⁶

Karel Skalický je beze sporu další významnou nejen koncilní, ale i postkoncilní osobností. Účastnil se zasedání, proto o něm můžeme mluvit jako o „koncilním teologovi“. Významně také přispěl k výkladu sněmu několika podstatnými publikacemi, kterými jsou např. *Radost a naděje* nebo *Ekumenismus na druhém vatikánském koncilu*.³⁷

Ve své knize *Radost a naděje* přiblížil profesor Skalický jeden z nejdůležitějších dokumentů II. vatikánského koncilu, kterým je pastorální konstituce o církvi v dnešním světě – *Gaudium et spes*. Jedná se o druhé vydání, které o tomto dokumentu pojednává a bylo napsáno 35 let po jeho schválení. První vydání autor sepsal, bezprostředně po skončení zasedání II. vatikánského koncilu. Vydán byl v roce 1968. Nyní s odstupem času se k němu opět navrácí, protože jak sám autor říká: „*Srovnáme-li tuto konstituci s dokumenty, které byly vydány předchozími ekumenickými koncily, počínaje 1. nicejským (325) až po 1. vatikánský (1869-1870), nenajdeme mezi nimi ani jeden, s nímž by byla srovnatelná. Pastorální konstituce nemá v dokumentech předchozích dvaceti koncilů obdoby. Už to je skutečnost, v níž se odráží jedinečný význam tohoto textu, význam netradiční, a proto problematický, avšak přesto- jak jsem přesvědčen- trvalý.*“³⁸

O obtížnosti pronikání idejí druhého vatikánského koncilu napsal: „*Pronikání ducha druhého vatikánského sněmu do naší církve bylo znemožněno nejen překážkami, které tomuto pronikání kladl komunistický režim svou cenzurou, ale i tím, že pronásledovaná církev se v sebezáchovném instinktu stáhla do ulity svých zvyků a vyloučila každou změnu, kterou pociťovala jako ohrožení zevnitř své věrnosti té víře, která byla už dostatek ohrožena zvenku. Proto nahlížíme-li na koncil ze situace*

---

³⁶ Srov. Tamtéž, s. 98

³⁷ Srov. Tamtéž, s. 138

³⁸ SKALICKÝ, K. *Radost a naděje*, s. 17

katolické církve pod komunismem, pak druhý vatikánský sněm přišel „nevhod“ v tom smyslu, že přidal této církvi k problémům, kterých už měla dost díky komunismu, ještě další problémy, které dosud neměla. A kdo je rád, když se mu přidávají problémy? A ještě je třeba uvážit, že koncil neodsoudil výslovně komunismus, což ho v dané situaci nedoporučovalo důvěře té části církve, která byla komunismem tvrdě pronásledována. To jsou okolnosti, které znemožňovaly plnější přijetí koncilu.“³⁹

Stejně jako kněží Karel Skalický, tak i Vladimír Boublík, toho času žijící taktéž v Římě, byl významnou osobností v pochopení a přijetí koncilu. Boublí se zasloužil o přínos pro Českou teologickou kulturu v několika směrech. Důkladně vypracoval eklesiologii vatikánského koncilu v komentáři ke konstituci o církvi *Lumen gentium* (Boží lid, Řím 1967). Dále teologicky otevřenou koncepcí mezináboženského dialogu (*Teologia delle religioni*, Roma 1973), která byla v podstatě průkopnickou prací a v neposlední řadě způsobem uvažování nad osobností Ježíše Krista a smyslem jeho smrti.⁴⁰

Druhý vatikánský koncil i přes veškeré snahy komunistického režimu potlačit jeho vliv na tehdejší nejen katolickou společnost u nás, pomocí cenzury, stíháním aktivních křesťanů, stejně naši společnost významně ovlivnil. Vyburcoval k aktivitě mnoho stoupenců z katolického prostředí a dokonce i z řad laiků. Poděkování zasluží ti, co se podíleli na překladatelské, vydavatelské činnosti aj. Díky tomu všemu nedošlo k úplnému uzavření katolického prostředí od okolního světa.

Je pochopitelné, že když v roce 1989 konečně došlo k pádu komunistického režimu u nás, jedna z hlavních myšlenek směřovala opět k druhému vatikánskému koncilu. Vládly zde různé pocity, jedním z nich byl pocit dluhu k uvedení závěrů koncilu do praxe církve v našich zemích, proto naši biskupové považovali za zásadní svolat plenární sněm. Dekret o svolání Plenárního sněmu byl na Velehradě vyhlášen 5. července 1997 českými a moravskými biskupy. Uvedli ho jako pokračování Desetiletí duchovní obnovy národa.⁴¹

---

³⁹ BALÍK, S., HANUŠ, J. *Letnice dvacátého století, Druhý vatikánský koncil a české země*, s. 138

⁴⁰ Srov. Tamtéž, s. 134, 135

⁴¹ Srov. RABAN, M. *Sněm české katolické církve. Obnova synodality*, s. 111

2. Průběh konání I. zasedání Plenárního sněmu katolické církve u nás

Jak již bylo řečeno, v těžkém čtyřicetiletém období komunistické hrůzovlády, nebylo možné svolat diecézní ani plenární sněm, který by bezprostředně reflektoval na události druhého vatikánského koncilu. Proto zde byla velká potřeba tento nedostatek napravit. Druhý vatikánský koncil byl způsobem sobě vlastním výjimečný. Proto se naši biskupové rozhodli, že plenární sněm, první po pádu komunistů musí být významem a přínosem pro naše křesťany a vlast, rovněž výjimečnou událostí. Sněm a jeho závěry měly oslovit všechny občany této země. Ukázat novou tvář církve – tu pravdivou, kterou po celá desetiletí byla nucena pod trestem nelítostné perzekuce skrývat.

Bylo ovšem nutné zvážit, jaké otázky se na sněmu mají vlastně řešit, jasné bylo pouze to, že jich je velmi mnoho, ať už se týkaly vnitrocírkevních problémů, tak naší společnosti.

Nejprve ovšem bylo zapotřebí odstranit jednu zásadní překážku. Do roku 1990 zde nebyla biskupská konference, ona je totiž jako jediná pravomocným svolavatelem plenárních sněmů. Ani souhlas diecézních biskupů nepřipadal v úvahu, neboť většina z nich rovněž až do roku 1990 diecézi neměla.⁴²

Federální biskupská konference vzniká 8. ledna. V říjnu 1991 a v lednu 1992, ještě za existence České a Slovenské federativní republiky, se usnází pořádat provinční sněmy, diecézní synody a fóra za účasti co největšího počtu laiků. Společný stát se ale 1. ledna 1993 rozpadá a s ním i Federální biskupská konference. Proto ještě téhož roku vzniká Česká biskupská konference. S jasným cílem oživení a zakořenění křesťanských hodnot v naší společnosti, v lednu 1996 rozhoduje ČBK o svolání plenárního sněmu katolické církve v České republice. Apoštolský stolec jej schválil.⁴³

2. 1. Vyhlášení a přípravná fáze plenárního sněmu katolické církve

Konání plenárního sněmu církve České republiky Apoštolský stolec schválil dekretem z 25. října 1996. Dekret o svolání sněmu byl českými a moravskými biskupy vyhlášen 5. července 1997 na Velehradě. Byl uveden jako pokračování Desetiletí duchovní obnovy národa.

---

⁴² Srov. Tamtéž, s. 110

⁴³ Srov. Tamtéž, s. 113

Přípravná fáze trvala dlouhých šest let a byla zaměřena na přímé a konkrétní otázky, na které měl sněm dokázat odpovědět. Byla potřeba nashromáždit co nejvíce podnětů nejen od kněží, ale i laiků. Každý kdo měl nějakou námitku, připomínku nebo nápad na zlepšení postavení církve v ČR, byl vítán. Je samozřejmé, že se s tímto pojilo velké množství práce, neboť bylo nutné určit v tomto „sběru dat“ určitý řád a následnou analýzu dle důležitosti a priorit podnětů. Tento sběr, třídění atp. měly na starosti tzv. sněmovní kroužky.

Zatím nikdy v historii se v katolické církvi v naší zemi nesešlo takové shromáždění, které by zastupovalo všechny diecéze katolické církve v ČR, ve kterém by se aktivně účastnili také laici.

2. 2. Práce sněmovních kroužků

Sněmovní kroužky byly založené za účelem svobodného vyjádření názoru každého člověka, který se chtěl podílet na změnách v chápání a přijímání církve u nás. Sněmovní kroužky měli motivovat a přilákat co nejvíce lidí. Dát lidem důvěru a odpovědnost. Aby diskuse byla věcná a kompetentní, bylo však zapotřebí, aby každý z účastníků byl kvalitně obeznámen s koncilním učením. Sněmovní kroužky pochopitelně dále působily jako centrum společných diskusí, společného přemýšlení a komunikace vůbec. Kroužky měly být tedy prostředím, ze kterého vzejdou nové podněty pro místní společenství a pro celou národní církev.⁴⁴

Tyto kroužky se ustavovaly v biskupstvích, vikariátech, na teologických fakultách, v kněžských seminářích a byly doporučovány ve všech farnostech, řeholních domech a ostatních církevních zařízeních a sdruženích, kde bylo možné navrhnout animátora a vytvořit kroužek. Animátor zapisoval výsledky jednání kroužků a předával je prostřednictvím moderátora přípravné komisy, která je zpracovávala.⁴⁵

V jedné církevní instituci mohlo z důvodu více názorových orientací nebo velkého počtu členů vznikat i více sněmovních kroužků. Členem příslušného sněmovního kroužku se mohl stát každý zájemce o přípravu a činnost sněmu.⁴⁶

Práce sněmovních kroužků se dělila dle sněmovního procesu do tří základních fází: formační, přípravné a sněmovní. Formační fáze měla za úkol obeznámit se s obsahem nejpodstatnějších koncilních dokumentů a jejich reflexi v meditaci a v diskusi.⁴⁷

---

⁴⁴ Srov. Tamtéž, s. 114

⁴⁵ Srov. Tamtéž, s. 114

⁴⁶ Srov. Tamtéž, s. 115

Cílem přípravné fáze nebylo jen získat podněty a schopnost pracovat s církevními dokumenty, nýbrž i jejich další uplatnění v činnosti kroužků, v činnosti místních společenství, především ve formě písemných záznamů. Tyto záznamy pak přípravná komise využila jako podklad pro vytvoření tematických dotazníků a tvorbu sněmovních předloh. Ve sněmovní fázi pak byl prostor pro připomínky sněmovních kroužků na projednávané předlohy. V konečném usnesení na ně pak byly brány ohledy.⁴⁸

V každém kroužku se sešli různí lidé s různými očekáváními ve sněmovní proces, lidé pracující a myslící různým způsobem, ochotni si naslouchat a to je vždy dobrým základem pro zdravý dialog nejen v naší církvi, ale v celé společnosti vůbec.

2. 3. Přípravná komise sněmu

Přípravná komise plenárního sněmu (PKPS) je pomocným orgánem České biskupské konference (ČBK). Podle usnesení ČBK připravuje a zajišťuje podklady pro svolání plenárního sněmu. Především návrh Plánu přípravy plenárního sněmu, který musí obsahovat žádost ČBK Apoštolskému stolci o schválení svolání sněmu a jeho odpověď. Musí také obsahovat dekret o svolání sněmu a dokument o jeho přípravě, průběhu a jednací řád přípravné komise včetně jejích složek. Seznam personálního obsazení přípravné komise, metody zpracovávání předloh všech témat, analýzy všech průzkumů, materiálů pro sněmovní kroužky a vyhodnocování jejich diskusí a připomínek, včetně reakcí médií a korespondence. Musí také obsahovat harmonogram činností, technické a organizačního zajištění, jako je finanční rozpočet a jeho zajištění, plán a způsob medializace a duchovní přípravy sněmu.⁴⁹

Přípravná komise se skládá z předsednictva, sekretariátu, sekcí a jejích složek:

Předseda: J. Exc. Jan Graubner

Místopředseda: J. Exc. František Radkovský

Sekretář: P. Dr. Miloš Raban

Generální sekretář ČBK: Mons. Dr. Karel Simandl

Koordinátor tematické sekce: J. Exc. Dominik Duka

Koordinátor analytické sekce: J. Exc. Vojtěch Cíkrle

Koordinátor pastorální sekce: J. Exc. Václav Malý

---

⁴⁷ Srov. Tamtéž, s. 115

⁴⁸ Srov. Tamtéž, s. 115

⁴⁹ Srov. *Co je PKPS* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexf50b.html?menu=315> >

Koordinátor informační sekce: Mgr. Daniel Herman

Koordinátor duchovní sekce: J. Exc. Josef Hrdlička⁵⁰

Předseda má za úkol svolávat a řídit zasedání sekretariátu, schvaluje jeho program. Sekretář připravuje program, popřípadě předsedovi navrhuje jeho zasedání. Na zasedání sekretariát projedná program a předseda pak schválí jeho usnesení. Schválený a podepsaný zápis pak předá generálnímu sekretáři ČBK.⁵¹

Přípravná komise se dále skládá ze složek sekcí, kterými jsou: organizační, tematická, analytická, pastorální, informační a duchovní

organizační sekce: Organizuje přípravu sněmu. Podle Plánu přípravy zpracovává své úkoly, kterými jsou návrh stanov a jednacího řádu sněmu, vnitrosprávní náležitosti, logistiky, harmonogramu všech termínů, finančního rozpočtu a zajištění přípravy a průběhu sněmu. Vydává také materiály pro sněmovní kroužky. Shromažďuje a vyhodnocuje reakce médií a korespondenci veřejnosti a předává je tematické a analytické sekci.⁵²

tematická sekce: Zpracovává sněmovní předlohy. Navrhuje systém a metodu jejich zpracovávání. Dále registruje a analyzuje témata koncilního a pokoncilního učení a rozděluje je podle příslušnosti k projednávání. K tomu účelu zřizuje odborné komise složené z k tomu kompetentních expertů.⁵³

analytická sekce: Provádí průzkumy v pramenech a v předem určených skupinách obyvatelstva, zejména věřících v České republice. Tyto průzkumy pak zpracovává do analýz. Pro tyto účely vytváří systém a metodu historických a sociologických průzkumů a analýz týkajících se evangelizace a zpracovávaných témat. K tomu je nutné sestavit či pověřit analytické týmy jako složky sekce, zvláště v odborných institucích. Povolává a úkoluje vhodné experty. Taktéž jim schvaluje metodu práce, vyhodnocuje diskuse a připomínky ze sněmovních kroužků. Výsledky předává tematické sekci. Zasedání analytických týmů se řídí obdobně jednacím řádem odborné komise.⁵⁴

---

⁵⁰ *Personální obsazení PKPS* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexb37a.html?menu=317> >.

⁵¹ *Jednací řád PKPS* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index379f.html?menu=316> >.

⁵² Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index379f.html?menu=316> >.

⁵³ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index379f.html?menu=316> >.

⁵⁴ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index379f.html?menu=316> >.

pastorální sekce: Stará se o aktivní účast laiků na sněmovním procesu. K tomu navrhne plán jejich pastorace během přípravy a průběhu sněmu a metodu zpracování materiálů pro sněmovní kroužky. Eviduje také animátory sněmovních kroužků, které jsou jako složky sekce závazné (minimálně 8 členů). Zpracovává materiály pro sněmovní kroužky, zaznamenává a předává jejich připomínky tematické, analytické a informační sekci. Evidují členy a moderují činnost sněmovních kroužků.⁵⁵

informační sekce: Prostřednictvím masmédií, která se věnují přípravám a průběhu sněmu, poskytuje informace spolupracující veřejnosti. Vydává materiály pro katolický tisk. Přípravuje pořady v rozhlasu a v televizi, zpracovává dokumenty ČBK k přípravě a průběhu plenárního sněmu.⁵⁶

duchovní sekce: Vypracovává duchovní program pro modlitební společenství, zejména ve sněmovních kroužcích, farnostech a řeholních společenstvích, které jako složky sekce se modlí za zdárnou přípravu a průběh celého sněmu a připravuje liturgii na tento úmysl. K tomu nastíní plán duchovní dimenze jeho přípravy a průběhu. Obdobně podle jednacího řádu pastorální sekce eviduje animátory modlitebních společenství, kteří animují také věřící k soukromým modlitbám. Rovněž připravuje vlastní sněmovní liturgii.⁵⁷

2. 4. Příspěvky ke sněmu

Všechny příspěvky, které byly v průběhu příprav sněmu nashromážděny, jsou uvedeny níže. Řazeny jsou podle témat jednotlivých Materiálů pro sněmovní kroužky. Pro lepší orientaci jsou dále řazeny dle časové posloupnosti -viz. přílohy.

2. 5. Poselství z I. zasedání plenárního sněmu

První zasedání plenárního sněmu se konalo ve dnech 6. až 12. 7. roku 2003 na Velehradě.

Sněmu předsedal:

J. Em. Miloslav kardinál Vlk, arcibiskup pražský

---

⁵⁵ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index379f.html?menu=316> >.

⁵⁶ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index379f.html?menu=316> >.

⁵⁷ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index379f.html?menu=316> >.

Místopředsedou zasedání byl:

J. E. Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký

Sekretariát sněmu:

- J. E. Mons. Dominik Duka OP, koordinátor redakční sekce
- P. Pavel Ambros SJ, sekretář sněmu
- Mons. Karel Simandl, generální sekretář ČBK
- P. Miloslav Fiala OPraem, koordinátor informační sekce
- Mons. Karel Janoušek, koordinátor organizační sekce
- P. Vladimír Málek, koordinátor liturgické sekce

Organizátoři prvního zasedání sněmu:

Organizační tým:

- Mons. Karel Janoušek, koordinátor
- P. František Hanáček
- P. Petr Příklad SJ

Redakční sekce:

- P. Stanislav Drobný, Th.D.
- P. ThLic. Prokop Brož
- P. ThLic. Milan Mičo

Protokol:

- P. ThLic. Jaroslav Filka
- P. Mgr. Jakub Holík
- Mgr. Robert Prodělal, Sem.

Recepce:

P. Petr Gatnar

Člen informační sekce:

Mgr. Martin Horálek

Administrativa:

- Jana Sojčková
- Mgr. Lenka Jeřábková

Technické zabezpečení sítí:

Roman Králík⁵⁸

V červenci 2003 se na Velehradě konečně začalo odehrávat to, na co se katolická církev celých šest let usilovně a svědomitě připravovala. Na základě práce sněmovních kroužků, podnětů odborníků aj., byly hledány nové cesty a strategie dalšího vývoje Katolické církve v ČR. Sněm se vyjadřoval k pracovnímu textu, který se jmenoval „Nenechme si vzít budoucnost“, jež schválila Česká biskupská konference a který předložila sněmu. Díky němu nastala bouřlivá diskuse, bylo vzneseno bezmála 200 připomínek a návrhů, v nichž se sněm vrátil i k minulosti. Účastníci sněmu pochopili, že pokud chtějí vybudovat novou zdravou církev, je nutné nastavit si zrcadlo, přiznat si vlastní chyby a na základě této analýzy vytvářet lepší církev v měnící se společnosti. Všem bylo jasné, že svět a tím i formy odpovědnosti za církev se mohou měnit a mění. Jediné, co je stále neměnné je Ježíš Kristus, tedy zdroj veškeré obnovy a naděje a to je nutné mít neustále na paměti a společně s ostatními křesťany a církvemi toto poselství naplňovat.⁵⁹

První zasedání plenárního sněmu zatím nepřineslo žádné závazné závěry, či normy. Určil však další úkoly, na kterých je v komisích nutné pracovat do dalšího sněmu. Ty se týkaly především těchto oblastí: misijní a evangelizační působení církve v české společnosti, analýza situace ve společnosti a církvi, celoživotní vzdělávání laiků i kněží, starost o mládež a rodiny a jiné pastorační otázky, péče o duchovní povolání. Sněm pak bude formulovat normy pro život církve. Dále po skončení sněmu vybízí ke konání diecézních synod.⁶⁰

---

⁵⁸ *Informace o orgánech a organizátorech prvního zasedání sněmu* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické církve v ČR. Dostupné na WWW:

< <http://snem.cirkev.cz/download/Organizatori.htm> >.

⁵⁹ Srov. *Poselství z prvního zasedání plenárního sněmu* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické církve v ČR. Dostupné na WWW:

< <http://snem.cirkev.cz/indexae89.html?menu=400> >.

⁶⁰ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexae89.html?menu=400> >.

Kardinál Miloslav Vlk, předseda Plenárního sněmu pak poděkoval všem, kteří se na přípravách prvního zasedání aktivně účastnili. Jeho dík patřilo všem členům sněmovních kroužků včetně jejich moderátorů za veškeré podněty i kritické připomínky a samozřejmě přípravné komisy za její práci i všem, co se za zdárný průběh sněmu modlili.⁶¹

2. 1. 1. Období mezi I. a II. zasedáním sněmu

Již na konci prvního zasedání sněmu bylo ustanoveno osm komisí, které po celý následující rok usilovně pracovaly na sestavení podkladů pro druhé zasedání Plenárního sněmu na Velehradě.⁶²

Sestaveny byly tyto komise:

- Komise pro duchovní četbu dějin
- Komise pro statistická východiska a analýzu
- Komise pro misijní a evangelizační působení Božího lidu
- Komise pro život a službu kněží, jáhnů a zasvěcených osob
- Komise pro život a poslání laiků v naší církvi
- Komise pro liturgii a svátostnou pastorační
- Komise pro partikulární právo
- Komise pro pastorační⁶³

Každá z komisí pracovala na jednotlivých textech, které byly součástí připravovaného dokumentu pro druhé zasedání sněmu. Takto zpracované texty odevzdaly 23. září 2004 na setkání sekretářů. Texty prošly dalšími úpravami redakčního týmu a koncem října byly seskupeny do jednoho výsledného dokumentu. Po té byl dokument v listopadu předložen biskupům. V prosinci se biskupové sešli k diskusi nad dokumentem, kde k němu vyjádřili své připomínky. K těmto připomínkám se pak vyjadřovali sekretáři a redaktoři konkrétních komisí. Text obsahující připomínky biskupů byl v lednu 2005 předložen ke schválení předsedovi sněmu a pak předán členům sněmu k připomínkování. Po zakomponování jejich připomínek do textu, byl v dubnu předložen plenárnímu zasedání ČBK. Bylo dohodnuto, že dokument nebude

---

⁶¹ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexae89.html?menu=400> >.

⁶² *Sněmovní komise* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index8045.html?menu=387> >.

⁶³ Tamtéž, dostupné na WWW: <http://snem.cirkev.cz/index8045.html?menu=387> >.

obsahovat některé kapitoly, jako: kapitolu o historii, statistických údajích a o laicích, ale budou vydány jako samostatné studijní materiály ke sněmu.⁶⁴

Schválený výsledný materiál Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě, byl v květnu sekretariátem rozeslán všem účastníkům Plenárního sněmu.⁶⁵

2. 1. 2. S čím pojedou na druhé zasedání plenárního sněmu?

Katolický týdeník ve své anketě oslovil několik delegátů a expertů plenárního sněmu. Členy redakce zajímalo, s čím pojedou na druhé zasedání na Velehrad a co by tam podle jejich názoru mělo ještě zaznít.

Dominik Duka OP, biskup královéhradecký si uvědomuje, kolik usilovné práce stojí za pracovními materiály, kterými je vybaven. Navíc některé komise neměly dostatek časového prostoru, aby předložily text přijatelný pro plenární zasedání. S nadějí říká: „Bohatá problematika tématu Církev ve světě mi připomíná slavné schéma č. 13 II. vatikánského koncilu, ze kterého se pak zrodila pastorální konstituce Radost a naděje.“

Myslí také, že bude za potřebí hodně práce, aby z předloženého materiálu mohl sněm podat podobný, hutný, srozumitelný a výrazný text, jenž by oslovil věřící naší církve, kteří žijí ve světě a bolestně se jich dotýkají některé problémy, ale také malá schopnost a citlivost naší církve tyto problémy řešit či na ně odpovídat.

Královéhradecký biskup srovnává pasáž týkající se řeholního života s prvním pracovním textem z doby před sedmi lety a pociťuje jisté zklamání, pramenící z metodiky práce v rámci přípravy plenárního sněmu, kdy jakoby od jedné komise ke druhé nebyla doceňována práce těch, kteří s přípravou začali. Chce proto tento text na Velehradě předložit příslušné komisi, pro uvědomění si zpětné vazby a tolik potřebné pracovní kolegiality. Bude usilovat o to, aby velehradské zasedání pevněji a srozumitelněji začlenilo liturgii do života jednotlivce a společenství věřících.

Dominik Duka zároveň také oceňuje vstupní text posledního pracovního materiálu, který prezentuje sněm a jeho úkoly jazykem, jenž osloví člověka v dnešní církvi. Doufá

---

⁶⁴ Srov. *Příprava II. zasedání Plenárního sněmu* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index8ff1.html?menu=344> >.

⁶⁵ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index8ff1.html?menu=344> >.

také, že se podaří v tomto duchu dopracovat i jiné méně srozumitelné části textu a samotné zasedání, stejně jako minulé, prohloubí a posílí společenství naší církve.

P. Michal Podzimek, delegát za litoměřickou diecézi nahlíží na plenární zasedání s racionálním nadhledem. Uvědomuje si současný stav církve a na sněm nejede se silnými slovy, že Duch Svatý, vše řídí a také zařídí i v budoucnu. Opírá se o průzkumy současného stavu, ze kterých plyne, že situace církve je velmi rozdílná v českém pohraničí oproti jinému kraji. Má – li být, podle něj, obnova katolické církve, což je smyslem sněmů v naší zemi konkrétní, pak musí na konkrétních místech a v konkrétním čase najít konkrétní formy své činnosti. Prosazuje tedy, aby sněm vyzval jednotlivé diecéze k zahájení diecézních synod. Zdůrazňuje také, že zkušenost ukazuje, že pokud se při jakýchkoliv reformách postupuje systematicky a věrně, pak se zcela jistě dochází ke konkrétním a dobrým výsledkům.

František Lobkowicz OPraem, biskup ostravsko-opavský předesílá, že jemu, coby předsedovi sedmé (právní) komise, práce po skončení druhého zasedání na rozdíl od některých delegátů teprve začne. Jeho důležitým úkolem bude vytáhnout z výsledků jednání základní rysy pro vytvoření partikulárního práva, což je de-facto posláním každého sněmu.

Sněm by měl podle biskupa probudit z této skepse a smutku novou naději, aby vznikly nové Letnice v síle Ducha Svatého, abychom šířili do světa radostné poselství evangelia s novou intenzitou, jak nám to v rámci nové evangelizace připomínal papež Jan Pavel II.

P. Petr Žůrek, delegát za olomouckou arcidiecézi se na sněm opravdu těší. „Je především událostí církve, při něm se církev děje, Duch Svatý má jedinečný prostor vanutí, Otcova láska se sklání k lidu, Zmrtvýchvstalý je uprostřed svých přátel. Sněm je jedním z „vtělení“ života Nejsvětější Trojice.“

Podle delegáta za olomouckou arcidiecézi je třeba hledat způsoby financování církví. Cestu by viděl ve vytvoření vnitrocírkevních fondů, fundraisingu nebo jiných „patronátů“, nadací či spolků, které by vytvářely fond pro doplnění výše na slušný plat. Zároveň by bylo potřeba povzbuzovat každého člověka dobré vůle k zodpovědnému pravidelnému příspěvku na pastorační činnost církve až do výše 10% platu.

PhDr. Václav Babička, delegát za pražskou arcidiecézi vnímá plenární sněm jako šanci využít koncentrovanou moudrost české církve k vykročení do světa 21. Století. Sám se snaží k této koncentrovanosti přispět prací ve třech sněmovních komisích i sbíráním názorů a zkušeností animátorů sněmovních kroužků a věřících našeho vikariátu a farností. S takovouto přípravou přijíždí na Velehrad a je připraven využít ji při závěrečných pracích na sněmovním dokumentu a na výsledném poselství.

Vází si taktéž výsledku práce sněmovních komisí, zároveň si však uvědomuje, že v některých dílčích otázkách nepřekonal text původní dokument *Instrumentum laboris*. Doufá taktéž, že se text nezastaví u vnitřních problémů naší místní církve, ale že jejich řešení bude směřovat k hlavnímu cíli české církve – k hlásání radostné zvěsti o spáse skrze Ježíše Krista ukřižovaného za všechny lidi.

Miloslav Vlk, arcibiskup pražský přijíždí na sněm s textem sněmovního dokumentu o životě a poslání křesťanů v církvi a ve světě, který byl za poslední dva roky vypracován delegáty sněmu, mnohokrát prodiskutován a nakonec schválen Českou biskupskou konferencí. „Přijíždím s nadějí, že takto dobře a poctivě připravený text bude po případných úpravách v plénu přijat a stane se pro příští roky rámcovou závaznou směrnicí pro život věřících jak v církvi, tak i ve světě.

Pavel Ambros SJ, přizvaný expert konstatuje, že se zřetelně mění atmosféra mladých lidí. Církev je stále obnovována svědectvím duchovně živých lidí, ne chytráků a manažerů. To může být nejnádhernější zkušenost, kterou budou moci účastníci plenárního sněmu na Velehradě opět prožít.

„Někdy mi tvář církve připadá stejně prostoupená bolestí jako tvář umírajícího Svatého otce Jana Pavla II. na televizních obrazovkách. V ní jsme mohli bezprostředně nahlížet tajemství Kristova utrpení, dotýkat se jeho ran. Ale zároveň jsme se mohli přitom dotknout zmrtvýchvstalého Krista. Plenární sněm je pro mě obrazem. Podobně se mi staly obrazem okamžiky umírání Jana Pavla II. a volby Benedikta XVI. Řekl jsem si: Tak začíná konec jedné požehnané éry a začíná éra nová. Pro mne je plenární sněm obrazem, pomocí, hmatatelným prostředkem, cestou, spojením lidí. A ke křesťanství nutně patří tato osobní báze komunikace víry. K tomu je každý křesťan uschopněn křtem a zavázán – také proto, aby druhým napomohl být živým člověkem. A tento postoj přináší bohaté plody.

Václav Slouk, delegát za brněnskou diecézi využil možnost, kterou měl každý delegát plenárního sněmu a zapojil se do práce jedné z komisí. Nyní si myslí, že měl dostatek příležitostí říci, co říci chtěl, jak při práci sněmovní komise i při připomínkovém řízení k návrhu závěrečného sněmovního dokumentu. Na sněm jede spíše obhajovat a vysvětlovat výsledky práce své sněmovní komise obohacené o připomínky mnohých delegátů. Jede tam s nadějí, že sněmovní jednání bude úspěšně dokončeno, a v očekávání, jak bude započaté dílo nasměrováno dál, aby přineslo své ovoce v diecézích a ve farnostech.

Bruno Borski, trvalý jáhen, delegát za ostravsko-opavskou diecézi pojedí jednak na plenární sněm s pocitem uspokojení ze svého příspěvku, vykonaného při přípravě pracovního textu v kapitole o jáhenské službě, a jednak s přáním, aby toto zasedání sněmu už úspěšně dovršilo dosud vynaložené úsilí české katolické církve při přípravě a realizaci sněmovního procesu. Na sněmu dále očekává věcnou a plodnou diskusi, jejímž výsledkem by měly být jasné a pokud možno jednoznačné závěry, jejichž následné uskutečňování povede k dalšímu uvádění usnesení II. vatikánského koncilu do praxe české církve. Doufá také, že sněm vypracuje a odsouhlasí takový závěrečný dokument, který bude sloužit jako směrodatný program naší církve v příštích desetiletích, a to ve všech oblastech její činnosti.

P. Adrián Zemek OPraem, generální vikář plzeňské diecéze se na sněm těší a nachází nejméně dva důvody proč tomu tak je. Prvním je vzpomínka na atmosféru otevřené komunikace při diskusních příspěvcích i během rozhovorů při jídle či po večerech, na chvíle společné modlitby i slavení liturgie, které laici, biskupové, jáhni i kněží na minulém zasedání trávili společně. Žili církev. Dalším důvodem je skutečnost, že toto zasedání je plánované jako poslední, tedy závěrečné. Mnoho osobností i jednotlivých věřících dosud přemítá o vhodnosti a smysluplnosti sněmu konaného právě v této době. Generální vikář se ztotožňuje s biskupy, že správnější bude tento plenární sněm završit. Těžko říct, zda nějaká další slova něco spraví. Jistě bude ale důležitější číst poctivě schválený závěrečný dokument s prosbou k Duchu Svatému, abychom v něm porozuměli všemu, co lze prakticky použít pro mě osobně i pro mou službu.

Karel Ženíšek, delegát za plzeňskou diecézi pojedí na sněm s radostí a s očekáváním, že dá do pohybu a probudí v naší katolické církvi to, co v ní je strnulé

a spící. A to i přesto, že to s největší pravděpodobností od sněmu většina Božího lidu neočekává. Celý předsněmovní proces byl sice zahájen s nadšením, ale možná ukvapeně (absence předcházejících diecézních synod a různá kvalita materiálů pro sněmovní kroužky), ale názory a práce nadšenců ve sněmovních kroužcích a pak i v jednotlivých komisích v období mezi prvním a druhým zasedáním sněmu nebyla marná.

Karel Ženíšek jen doufá, že písemné materiály, které z tohoto zasedání vzejdou, se neoznačí jednacím číslem a nezaloží v deskách do regálů jednotlivých diecézí, nýbrž budou živým ukazatelem a inspirací pro svědectví a službu české katolické církve 21. Století. Na sněm jede s radostí a očekáváním i přesto, že se mnozí domnívají, že je to ztracené a jiní zas, že je v církvi vše v pořádku. Plenární sněm a jednání na Velehradě bude provázeno mnohými modlitbami a Duch Svatý probudí a osvítí i to, co bylo v celém procesu plenárního sněmu nepodařené a to i přesto, že tomu není snadné uvěřit.

Lubomír Mlčoch, přizvaný expert se na sněm těší. Láká ho duch kolegiality, bratrství a sesterství, který již jednou zažil. Příležitost zamýšlet se nad tím, co nás spojuje a proč jsme tady i pro druhé, cítí jako zavazující. Role poradní dává prostor pro naslouchání jiným a Bohu, je svobodná, nesusazuje (pravo)mocemi. Práce v komisích končí, na řadě je sjednocování. Život a poslání laiků v církvi i ve světě dnes a tady jsou závislé na historické cestě, po níž jsme po tisíciletí se světlem víry doputovali k našim současníkům. Je proto důležité, abychom v pokoji a ke společnému dobru dospěli ke shodě, k pochopení duchovních a společenských příčin našeho specifického českého odklonu od Boha. Poznání rozumem je však málo, potřebujeme prožít v našich srdcích všechno to, v čem jsme zhřešili, my i naši otcové, a co mohlo způsobit, že k nám jakožto k církvi ztratila důvěru a cestu tak velká část našich bližních.

Na sněmu by měl podle Lubomíra Mlčocha zaznít prorocký hlas církve: čekají na něj ti, od kterých bychom to nečekali. „Jen Pravda nás osvobodí, ale ne ta naše, nýbrž ta Boží. Na sněmu budou i zástupci bratří a sester, kterým říkáme „odloučení“. Sněm jistě nebude mít přívlastek „slučovací“, ale věřím, že existuje cesta, jak spolu s „odloučenými“ oslovit kdysi „odpadlé“, ba i ty, kteří nás nemilují – možná proto, že ani my je nemáme rádi.“⁶⁶

---

⁶⁶ *S čím pojedou na 2. Zasedání plenárního sněmu?* [online]. Katolický týdeník 2005/27
Cyrilometodějské dvojčíslo. Dostupné na WWW: < <http://www.katyd.cz/domaci/s-cim-pojedou-na-2-zasedani-plenarniho-snemu.html> >.

3. II. zasedání Plenárního sněmu katolické církve

Druhého zasedání plenárního sněmu, konaného ve dnech 6. - 10. 7. 2005 v prostorách Stojanova gymnázia na Velehradě, se účastnilo 117 biskupů, expertů, hostů, zástupců jiných křesťanských církví a ostatních, kteří se aktivně podíleli na přípravách a průběhu sněmu.⁶⁷

Sněm zasedal pod tímto personální obsazením Sekretariátu:

- předseda Plenárního sněmu: kard. Miloslav Vlk
- místopředseda druhého zasedání: Mons. Jan Graubner
- generální sekretář PS: Dr. Jiří Kašný, Th.D.
- organizační sekretář PS: Mons. Karel Janoušek
- generální sekretář ČBK: Mons. Ladislav Hučko
- koordinátor redakční sekce: Mons. František V. Lobkowicz OPraem
- konzultant z řad expertů: Dr. Jan Stříbrný
- tiskový mluvčí sněmu: Mgr. Martin Horálek
- sněmovní ceremonář: P. Mgr. Tomáš Roule⁶⁸

Sněm schválil konečnou verzi dokumentu Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě a jak se zároveň delegáti shodli, bude tento dokument po schválení Svatým stolcem, veřejně publikován.⁶⁹

3. 1. Materiály II. zasedání Plenárního sněmu

Hlavním dokumentem, o kterém se na II. zasedání sněmu hlasovalo, se jmenoval Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě, jednalo se o původní znění dokumentu, který byl výsledkem práce sněmovních komisí v uplynulých dvou letech a který byl schválen Českou biskupskou konferencí na 59. plenárním zasedání ČBK v Hejnicích ve

---

⁶⁷ II. zasedání Plenárního sněmu [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexf9ec.html?menu=426> >.

⁶⁸ Sekretariát Plenárního sněmu [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index4b5c.html?menu=345> >.

⁶⁹ II. zasedání Plenárního sněmu [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexf9ec.html?menu=426> >.

dnech 12. až 13. dubna roku 2005.⁷⁰

Dále se jednalo o tři části definitivní verze tohoto dokumentu, jak jej schválil sněm a následně odsouhlasil Svatý stolec: *Obsah, Laici v církvi, Laici v současné české společnosti*.⁷¹

Dalšími texty, které vypracovaly sněmovní komise mezi I. a II. zasedáním Plenárního sněmu Katolické církve v ČR a které měli účastníci sněmu k dispozici, byly práce Analytické komise, které předsedal Mons. František Radkovský, Komise pro laiky, jejímž předsedou byl Mons. Karel Herbst a Komise pro duchovní četbu dějin předsedajícím byl Mons. Václav Malý. Tyto texty byly doplněním sněmovního dokumentu, ale nebyly předmětem hlasování.⁷²

Dokumenty:

- Život a poslání laiků v církvi a ve světě – původní verze
- Život a poslání laiků v církvi a ve světě – definitivní verze
- Laici v dnešním světě
- Putování církve českými dějinami
- Statistické podklady
- Obsah závěrečného dokumentu
- Závěrečný dokument – část Laici v církvi
- Závěrečný dokument – část Laici v současné české společnosti⁷³

Program II. zasedání Plenárního sněmu včetně příspěvků ke sněmu je možné nalézt na oficiálních webových stránkách ČBK. Příspěvky jsou zde rozděleny do čtyř skupin a to podle časové posloupnosti. Na několik desítek příspěvků bylo zaslaných před zahájením sněmu. O něco méně příspěvků pak bylo předloženo na samotném zasedání od 6. do 8. července 2005. Mezi přispěvateli nechybí takové osobnosti jako např. Prof. Pavel Ambros nebo Prof. Tomáš Halík.⁷⁴

---

⁷⁰ *Materiály II. zasedání Plenárního sněmu* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index177c.html?menu=427> >.

⁷¹ Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index177c.html?menu=427> >.

⁷² Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index177c.html?menu=427> >.

⁷³ Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index177c.html?menu=427> >.

⁷⁴ Srov. *Příspěvky účastníků II. zasedání* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index5ea4.html?menu=432> >.

3. 2. Poselství z II. zasedání Plenárního sněmu

II. zasedání Plenárního sněmu přineslo mj. tři závěrečná poselství, kterými jsou:

- Poselství Plenárního sněmu věřícím katolické církve v České republice
- Poselství Plenárního sněmu veřejnosti
- Poselství Plenárního sněmu křesťanům v České republice⁷⁵

V Poselství Plenárního sněmu věřícím katolické církve v České republice jsou zahrnuty pozdravy z posvátného místa na Velehradě, kde byl vypracován sněmovní dokument *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě*. Toto poselství vyjadřuje dík všem, co se za sněm modlili, přinášeli oběti a aktivně se na něm podíleli. Shrnuje, že dlouhodobá příprava sněmu sblížila mnoho lidí, kteří spolu pracovali, rozvíjela se mezi nimi schopnost dialogu, naslouchání, trpělivosti a vyzývá k další spolupráci a nejen těch současných, nýbrž i ostatních co žijí ve farnostech a duchovních rodinách. Apeluje se zde na všechny křesťany, aby se zapojovali do veřejného života, neboť dar víry dostali proto, aby mohli pomáhat ostatním lidem, co trpí a jsou potřební. Je třeba spolupracovat i s křesťany jiných vyznání a ostatními lidmi dobré vůle. K tomu je však nutné neustále svoji víru prohlubovat a neskrývat před okolním světem, ba právě naopak. V tomto ohledu se zde také hovoří o farnostech, aby jejich brány byly otevřené pro malá společenství a církevní hnutí, kde se každý bude moci setkat s Kristem a nechat se jím oslovit. Dokument se výrazně věnuje i rodině, výchově dětí a mladých lidí. Zdůrazněna je pro společnost nenahraditelnost manželství, jenž je založené na celoživotním věrném soužití muže a ženy. Je proto důležité, aby se ve farnostech věnovala zvláštní pozornost pro důkladnou přípravu mladých lidí na manželství, to jde ruku v ruce se zakládáním a rozvíjením center pro rodinu a mládež. Své povinnosti v tomto ohledu nese i stát, je nutná úprava zákonů ve prospěch přirozené rodiny a rodin s dětmi. Na závěr Poselství je poděkování všem, kteří se věnují křesťanské výchově dětí a mládeže ať už v rodinách, křesťanských školách, různých společenstvích, či organizacích.⁷⁶

Poselství Plenárního sněmu veřejnosti

Tento dokument sděluje veřejnosti to, jak církev sama na sebe nahlíží. Jak se

⁷⁵ II. zasedání plenárního sněmu [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexf9ec.html?menu=426> >.

⁷⁶ Srov. *Poselství Plenárního sněmu věřícím katolické církve v České republice* [online]. Tiskové středisko ČBK. Dostupné na WWW: < <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/poselstvi-plenarniho-snemu-vericim-katolicke-cirkve-v-ceske-republice> >.

zamýšlí nad svou vnitřní situací a svým postavením v naší společnosti. Zdůrazňuje, že má zodpovědnost nejen za svou vlastní věrohodnost ve společnosti, ale že má i povinnosti k celé zemi. Proto je nezbytné, aby posilovala odpovědnost a solidaritu, odvahu lidí prosazovat a hájit svobodu aj. Katolická církev tímto dokumentem sděluje národu, že tu je a chce být pro něj.⁷⁷

Následná citace z Poselství Plenárního sněmu veřejnosti o tom říká: „...*cítíme se zavázáni podporovat život rodiny, výchovu dětí a mládeže. Leží nám na srdci rozvoj kultury a vzdělání, integrace menšin, osud lidí s handicapem, nezaměstnaných a lidí na okraji společnosti a nezapomínáme ani na ochranu životního prostředí. Všechny tyto snahy a úsilí jsou zachyceny ve sněmovním dokumentu 'Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě.*“⁷⁸

Poselství Plenárního sněmu křesťanům v České republice

*“Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškeré útechy! On nás potěšuje v každém soužení, abychom i my mohli těšit ty, kteří jsou v jakékoliv tísní tou útechou, jaké se nám dostává od Boha“ (2 Kor 1, 3-4).*⁷⁹

Toto poselství křesťanům v České republice, začíná pochopitelně modlitbou, ve které církev vyjadřuje vděk Otci, Synu a Duchu svatému za to, že žije vně společenství věřících křesťanů evropského Východu a Západu. Právě tady na Velehradě si totiž všichni mnohem citelněji uvědomují pouto mezi všemi křesťany. Shrnuje se zde veškerá práce na sněmu, kdy šlo především o snahu obnovit život v Kristu a o naplnění poslání Božího lidu v katolické církvi. Dále pojednává o práci sněmu, jenž se zabíral otázkami působení laiků v církvi a ve světě, otázkami života kněžích, jáhnů a Bohu zasvěcených osob, postavení rodin a lidmi s handicapem, či na okraji lidské společnosti. Je proto nutné odstranit předsudky a vyjasnit si některá nedorozumění z minulosti, protože jedinou nadřazenou skutečností tomu všemu je společné vyznání víry, jeden křest, a jeden společný zdroj Boží pravdy v Písmu svatém. Je nutné uvědomit si nezbytnost pokání, obrácení, odpuštění a obnovy. Uvědomujeme si, že my všichni křesťané, ať už se nacházíme kdekoliv v Evropě, čelíme stejným problémům, výzvám a otázkám,

---

⁷⁷ Srov. *Poselství Plenárního sněmu veřejnosti* [online]. Tiskové středisko ČBK. Dostupné na WWW: < <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/poselstvi-plenarniho-snemu-verejnosti> >.

⁷⁸ Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/poselstvi-plenarniho-snemu-verejnosti> >.

⁷⁹ *Poselství Plenárního sněmu křesťanům v České republice* [online]. Tiskové středisko ČBK. Dostupné na WWW: < <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/poselstvi-plenarniho-snemu-kres-anum-v-ceske-republice> >.

kterými jsou stárnutí obyvatelstva, migrace, terorismus, sociální nespravedlnost atp. Prioritou proto je spolupracovat všude tam, kde je to aspoň trochu možné. Proto je nutné nepřestávat ve společné houževnaté práci, lépe se poznávat a chtít si porozumět. Ježíš je náš pán a my všichni žijeme v jeho církvi.⁸⁰

4. Vznik závěrečného dokumentu

Ke vzniku Závěrečného dokumentu Plenárního sněmu Katolické církve v České republice “Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě“, nevedla jednoduchá ani krátká cesta. Již od samého počátku sněmovních příprav bylo všem jasné, že hlavním výstupem z tohoto zasedání musí být kvalitní dokument, jenž v sobě bude zahrnovat odpovědi na palčivé otázky týkající se vnitřního života církve a jejího postavení v naší společnosti. Bylo nutné dát vzniknout takovému dokumentu, který by si nejen mohl přečíst každý, komu není lhostejná budoucnost tohoto křesťanského společenství a společnosti, ve které žije, ale také, aby mu i každý porozuměl a jeho základní myšlenky, jenž do něj sněm s Boží pomocí vložil, ho doprovázely na další cestě životem. Tento sněmovní dokument je dílem usilovné a poctivé práce sněmovních kroužků a delegátů I. a II. zasedání PS. Při konečném sestavování dokumentu napomáhali experti, zástupci ostatních křesťanských církví a hosté, kteří byli na sněm pozváni a kteří, zasedali od středy 6. 7. do neděle 10.7 2005. Pléno účastníků II. zasedání Plenárního sněmu katolické církve v ČR po doplnění všech pádných argumentů a postřehů, schválilo konečnou verzi dokumentu “Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě“. Dokument byl pak předán ke schválení Svatému stolci, který ještě udělal pár drobných změn. Jeho publikace se datuje od roku 2007.⁸¹

4. 1. Obsah dokumentu

Obsah výše zmíněného dokumentu, který se postupně více než dva roky rodil snad ve všech částech naší vlasti a na svaté půdě Velehradu byl pak schválen, je tematicky natolik bohatý, že oslovuje nejen duchovní, ale i naší nejširší laickou veřejnost. Není proto vůbec jednoduché vybrat a pohovořit o nějakém z nich a při tom se tvářit, že právě ono téma, je z celého sněmovního textu tím nejpodstatnějším. Sněmovní

---

⁸⁰ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/poselstvi-plenarniho-snemu-kres-anum-v-ceske-republice> >.

⁸¹ Srov. *II. zasedání Plenárního sněmu* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexf9ec.html?menu=426> >.

dokument *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě* mluví a apeluje na kněží, jáhny, laiky. Zaobírá se otázkou pastorace v širším slova smyslu, pastorace konkrétních subjektů, jako je rodina, mládež, nemocných, seniorů aj. Dále se zajímá o současnou situaci v České republice a co dělat pro její lepší budoucnost. Jaká je situace na poli kultury, rodiny, politiky a jaký má na to všechno vliv médií. Samozřejmě zde není opomenuto ani misijní poslání církve a to od současné situace přes základní předpoklady účinné evangelizace, až po evangelizaci světa. V tomto výčtu témat ze sněmovního dokumentu nejsou samozřejmě jmenována všechna. Jedná se jen o letmý přehled.

Nyní se pokusím přiblížit ty kapitoly dokumentu, které mě nejvíce oslovily.

4. 1. 1. Vyznání chvály a díků

Duchovní sekce připravila veškerý duchovní program pro modlitební společenství, především ve sněmovních kroužcích, farnostech a řeholních společenstvích, které se modlili za úspěšnou přípravu a průběh celého sněmu, rovněž připravila vlastní sněmovní liturgii.

Po celou dobu zasedání PS, tedy nejen na začátku I. a II. zasedání, vzdávali všichni zúčastnění úctu, chválu a dík Boží prozřetelnosti, která všechny na posvátném Velehradě shromáždila ke slávě Otce, Syna i Ducha svatého pro veškeré dobro celého Božího lidu.⁸²

„Očistěme proto svá srdce, aby se v nás velká Boží příslibení naplnila a při slavení sněmu bylo zjevné, jak z nás Bůh tvoří živé společenství církve.“⁸³

Sněm byl vnímán jako nová naděje církve v našich zemích, že se opět setkáme s Ježíšem Kristem a přijmeme Slovo, které je jediným a skutečným pramenem života Božích dětí. Vždyť právě zde, na Velehradě, požehnal Bůh sv. Cyrilovi a Metodějovi k jejich dílu, díky němuž porozuměli naši předci Božímu tajemství a úhradkům jeho moudrosti.⁸⁴

Byly vysloveny i prosby k Bohorodičce, Panně Marii, aby se za úspěch sněmu přimluvila u svého Syna. Jí samotné byla vyjádřena úcta, jako ochránkyni všech před nebezpečím.⁸⁵

Všichni s vděčností dávali najevo radost, že je vede Boží prozřetelnost, díky níž

---

⁸² Srov. *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě*, s. 9

⁸³ Tamtéž, s. 9

⁸⁴ Srov. Tamtéž, s. 9

⁸⁵ Srov. Tamtéž, s. 10

bylo možné více se vcítit a pochopit hloubku sněmu a tím i skutečněji přijmout pravdu Boží a tu pak lépe předávat ostatním křesťanům a vůbec všem lidem dobré vůle. Důraz je zde kladen na Boží lid, aby neustal v posilování víry nejen u sebe, ale i u svých blízkých a nechal se vést Duchem svatým.⁸⁶

4. 1. 2. Pastorec mládeže

Na konečné podobě této kapitoly se zejména, mimo jiných, podílela v pořadí osmá sněmovní *Komise pro pastorec*, pod tehdejšími vedením biskupa Dominika Duky a za experty zde pracoval PhDr. Josef Zeman. Dále to byli členové komise z řad účastníků prvního zasedání Plenárního sněmu. Byli jimi: P. Ludolf J. Kazda OPraem, Ing. Marie Kotrbová, P. Miroslav Šimáček, P. ThDr. Petr Žůrek, Mons. Ing. Aleš Opatrný Th.D. a Mgr. Ludmila Horáčková.⁸⁷

Situace české mládeže se po revoluci v roce 1989 podstatně změnila a to jak na rovině sociální, kulturní tak i náboženské. Vzrostl počet mladistvých delikventů, páchajících nejrůznější, mnohdy až hrůzné trestné činy.⁸⁸

Dospívající hledá své uplatnění ve společnosti, ve kterém se chce realizovat. Je to velmi citlivé období v životě jedince, kdy může dojít k mnohdy i negativním zkušenostem, které pak nesprávně ovlivní celý život takového člověka. Proto je nutné přistupovat k dospívajícím a mladým lidem co nejšetrněji a pomocí pastorec je vést k naplnění jejich života láskou a uspokojením, skrze evangelium v podobě konkrétního křesťanského povolání. Je nezbytností uvědomit si, že při práci s mládeží je velmi důležitý dialog. Mladí lidé nejsou a nechtějí být pouze objektem zájmu, ale chtějí být i aktivně se do dění zapojujícím subjektem.⁸⁹

Jen malé procento mladých lidí je zaujato pastoračními aktivitami. Jedná se především o mladé lidi, kteří vyrůstají v rodině věřících a chtějí se dále podílet na hlásání evangelia a pastorec. Dále jsou to ti, co se v církvi teprve nalézají, a samozřejmě nesmíme zapomenout i na ty, co bez ohledu na svém náboženském cítění, pouze využívají služeb církve.⁹⁰

Často se setkáváme i s kritikou mladých křesťanů, která se týká nauky či praxe církve, což je skvělá příležitost k vyvolání dialogu, ze kterého může vzejít zajímavá

---

⁸⁶ Srov. Tamtéž, s. 10

⁸⁷ *V práci osmi komisí pokračuje Plenární sněm české katolické církve* [online]. Magazín setkání z č. 22/2003. Dostupné na WWW: < http://snem.cirkev.cz/download/1_2003-22 >.

⁸⁸ Srov. *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě*, s. 62

⁸⁹ Srov. Tamtéž, s. 62

⁹⁰ Srov. Tamtéž, s. 62

myšlenka nebo řešení problému v pastorační praxi. Protože jsou mladí lidé poněkud citlivější a náročnější na morální kvality svých vzorů, musí si každý z pastoračních pracovníků počínat moudře tj. lidsky a hlavně pravdivě, mladý člověk prostě nesmí ztratit ke svému protějšku důvěru, pak je možné s ním vést upřímný dialog. To však předpokládá vytváření potřebných podmínek. Mluvíme o kvalitním řízení a financování pastorační mládeže, jejím zajištění dobře připravenými kněžími, jáhny i laiky.⁹¹

Mladí lidé by měli být přijímáni ve farnostech s porozuměním, měli by cítit podporu při realizaci svých dobrých snah, vést s nimi konstruktivní dialog, díky němuž se budou dále rozvíjet jejich kladné rysy a nikoliv tvrdošijně lpět na zkostnatělém vykonávání aktuálních, ale i překonaných prvků křesťanského života.⁹²

Pastorace by měla mít několik cílů, které by spolu harmonizovaly. A to: cíl evangelizační, výchovný a diakonický, protože pastorace by měla mladým lidem pomáhat dosahovat lidské a křesťanské zralosti.⁹³

V České republice existuje Sekce pro mládež České biskupské konference. Zastupuje ty koordinační, formační a komunikační úkoly, jenž nelze zrealizovat na úrovni diecéze, farnosti, či děkanátu. Sekce pro mládež je řízena Pastoračním plánem Sekce pro mládež ČBK. Významnými pro pastorační mládeže jsou: diecézní centra pro mládež, diecézní centra života mládeže, salesiánská centra pro práci s mládeží a aktivity jednotlivých řeholních rodin, církevních hnutí a občanských sdružení. Práci všech, kteří se v diecézi aktivně podílejí na pastorační mládeže, má podporovat Diecézní centrum pro mládež. Jejich práce by měla směřovat k tomu, aby bylo osloveno co nejvíce mladých lidí a tím se lépe dařila formace ke kultuře křesťanského humanismu, aby se rozvíjela diakonická pastorace, byla po stránce evangelizační efektivní a taktéž by měla být službou ostatní společnosti.⁹⁴

4. 1. 3. Pastorační nemocných a seniorů

Stejně jako předchozí kapitulu, tak i tuto, do závěrečné podoby dotáhla Komise pro pastorační.

Zvláštní skupinu lidí tvoří nemocní jakéhokoliv věku a staří lidé. Mnohdy je až s podivem, jakým způsobem a s jakým nadhledem zvládají tito lidé své zdravotní těžkosti, které plynou ať už ze samotného onemocnění anebo je to důsledek

---

⁹¹ Srov. Tamtéž, s. 62

⁹² Srov. Tamtéž, s. 63

⁹³ Srov. Tamtéž, s. 63

⁹⁴ Srov. Tamtéž, s. 64

opotřebovanosti tělesné schránky člověka, tedy stářím. Nejedná se však o nic jiného, než o jejich neotřesitelnou víru a oddanost Bohu, který jim dodává sílu a naději. Sněmovní dokument Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě o tom říká: „*Nemocní různého věku a staří lidé tvoří význačný poklad církve. Jejich trpělivost v těžkostech je mnohdy neokázalým a hrdinským svědectvím víry, jejich modlitby a oběti jsou nenahraditelným podhoubím činného života církve.*”⁹⁵

Proto je smyslem pastorače nemocných a starých lidí pohlížet na nemoc a stáří z křesťanského hlediska a tím umožnit člověku důstojné a smysluplné prožití jeho zbývajících života.⁹⁶

Senioři mohou být velmi často velkým přínosem pro farní společenství a to nejen proto, co již bylo výše řečeno, že jejich modlitby a oběti jsou nenahraditelným podhoubím činného života církve, ale i z toho důvodu, že jejich víra v Boha přečkala úskalí života, je tudíž bohatá na osobní zkušenosti a může proto být zdrojem svědectví. Mohou proto být pro své okolí výtečnými evangelizátory.⁹⁷

V současné době, kdy dochází ke stárnutí obyvatelstva a dětí se rodí oproti předešlým létům méně a méně, roste poptávka po zařízeních s geriatrickou a palitativní péčí, společně s duchovní službou. U nás funguje organizace Charita Česká republika, kterou vybuodovala církev. V dnešní době ale už církev není schopná dále zajistit po ekonomické stránce funkčnost zařízení s akutní péčí.⁹⁸

Charita Česká republika je nezisková humanitní organizace, jejímž zřizovatelem je římskokatolická církev, konkrétně Česká biskupská konference. Jedná se největšího nestátního poskytovatele zdravotnických a sociálních služeb v České republice. Její hlavní náplní je samozřejmě pomoc potřebným v ČR. Organizuje však také humanitární pomoc a jiné dobročinné programy pro zahraničí, jako jsou sbírky v případě živelných pohrom, adopce na dálku aj. Je také členem Caritas Internationalis, čili celosvětového sdružení katolických charit.

Její počátky sahají až do roku 1919. U jejího zrodu stál kaplan na Svatém Kopečku Ludvík Antonín Bláha, olomoucký arcibiskup Antonín Cyril Stojan a Jan Stavěl. V roce 1948 ji komunistický režim vbrzku vytlačil z veškerého sociálního a zdravotnického dění, kde se angažovala. Vzniká nová organizace a to Česká katolická charita, která nahradila dosavadní diecézní a arcidiecézní charity. Dozor nad ní vykonával sám stát,

---

⁹⁵ Tamtéž, s. 66

⁹⁶ Srov. Tamtéž, s. 66

⁹⁷ Srov. Tamtéž, s. 66

⁹⁸ Srov. Tamtéž, s. 66

což s sebou přineslo mnoho omezení. V první řadě přišla o všechna zdravotní a sociální zařízení, byla omezena produkce náboženského tisku a knih, do vedení si komunisté dosadili „svoje lidi“, což se pochopitelně promítlo i na samotné péči o potřebné. K rasantním změnám ve vedení charity došlo až po tzv. Sametové revoluci, v roce 1991 se opět začalo se zřizováním diecézních charit. Od roku 2006 se tato organizace opět jmenuje Charita Česká republika.

Další velkou zásluhou katolické církve je provozování hospiců a domů spokojeného stáří, ale i ta s sebou nese velké oběti. Nicméně, sněm vidí v provozování těchto zařízení smysl, proto také vyzývá k další činnosti na tomto poli charity. Vybízí také diecézní synody a vzdělávací instituce, aby popřemýšlely, jak nejlépe poskytnout pomoc stárnoucí české populaci. Je jasné, že je nutné připravit kněze a jáhny pro speciální práci v nemocnicích. Navíc oslovit a připravit velké množství pastoračních pracovníků vhodných pro časově náročné úkoly služby nemocným ve farnostech, zdravotnických a sociálních zařízeních. Bude za potřebí promyšleného systému supervize, spojeného s duchovním doprovázením.⁹⁹

4. 1. 4. Svět rodiny

Na konečné podobě této kapitoly se mimo jiné, podílela *Komise pro život a poslání laiků v naší církvi*, která byla toho času PS schválena pod číslem pět. Jejího vedení se tehdy ujal otec biskup Karel Herbst, za pomoci expertů sněmu Prof. PhDr. Vladimír Smékal, prof. Lubomír Mlčoch a Ing. Cyril Martínek. Z účastníků sněmu zde dále pracovali PhDr. Václav Babička, Mgr. Marek Výborný, P. Vojtěch Suchý SJ, Karel Ženíšek, P. Adrián P. Zemek OPraem, Bohumila Venclů.¹⁰⁰

V současnosti můžeme pozorovat neustále sílící jev, kdy vyspělá společnost, nahlížící sama na sebe, jako na neustále se rozvíjející v oblasti vzdělávání, kultury nebo respektu k humánním ideálům a na straně druhé, nezvládá zajistit svoji vlastní natalitu a co víc, není schopna poskytnout svým nejbližším, aby mohli, žít ve šťastné rodině.¹⁰¹

Příčina tkví, nejen v tlaku svobodného ekonomického trhu na výkon, ale především v odměňování nezávislé a pružné pracovní síly tak, až omezuje či dokonce blokuje její

---

⁹⁹ Charita Česká republika. Otevřená encyklopedie [online]. Dostupné na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Charita_%C4%8Cesk%C3%A1_republika>.

¹⁰⁰ V práci osmi komisí pokračuje Plenární sněm české katolické církve [online]. Magazin setkání z č. 22/2003. Dostupné na WWW: <http://snem.cirkev.cz/download/1_2003-22>.

¹⁰¹ Srov. *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě*, s. 67

schopnost reprodukce. Navíc je zde faktor médií, jenž úspěšně šíří negativní postoje k celé křesťanské etice a k rodinnému životu vůbec.¹⁰²

Současně jsou ovšem kladeny zvýšené nároky na rodinu vztahy, čas a samozřejmě i finanční náročnost na výchovy dětí. Z těchto důvodů se mnoho lidí zalekne a rodinu pro jistotu vůbec nezaloží, jiní zase rodinný život vzdají, neboť mají pocit, že nezvládnou jeho stále se stupňující náročnost. Výrazný nárůst vzdělaných žen, je další příčina neochoty uzavírat manželství. Je zde obava o ztrátu lukrativního zaměstnání a jiných příležitostí.¹⁰³

Počet možností, které vytlačují rodinný život ze společnosti, stoupá. Jejich společným jmenovatelem je individualismus, jinými slovy preference úspěchu jedince před úspěšností celého společenství a před trvalostí vztahů rovněž. Není výjimkou, že i rodičovství bývá chápáno jako příležitost, zažít se jako rodič a ne radost z toho, že mohu darovat život a své síly dítěti.¹⁰⁴

Otázka rodinného života se ovšem týká i člověka nevěřícího a je jasné, že i on může nalézt a také mnohdy v tomto nalézá svůj cíl, do jehož dosažení chce investovat vše, co má a co zmůže. I když je pravda, že nevěřícího člověka vedou k rodinnému životu odlišnější motivy, než člověka věřícího, jako je myšlenka na stáří, kdy se bude moci o něj někdo postarat, prostě, že nezůstane sám jako kůl v plotě. Společné však mají snahu o obětavou péči o svého potomka, snahu o empatii a porozumění ve vztahu, což nesporně vede k jejich životní spokojenosti. Je nutné také podotknout, že i když jsou tyto cíle jednoznačně přijatelné v sekulární společnosti, ona sama je nedokáže nabídnout ani podpořit. Důvod je prostý, neumí říct, proč by mělo být něco lepší, pokud k tomu nevyužije ekonomická kritéria finančně vyčíslitelného zisku. Budoucnost rodiny vidí sněm v kvalitě společného života, ve svobodném jednání vůči všem společenským tlakům, které ji ohrožují aj. Prostě, že si dokáže rozdělit rodičovské povinnosti tak, aby lépe spolupracovali.¹⁰⁵

I když, je mladá rodina schopna najít si vyhovující způsob soužití, přesto potřebuje i podporu a to od širší společnosti. Tuto podporu by ji měla nabídnout ještě předtím, než rodina vznikne. Tím je myšleno, že budoucí matky by měly být vychovávány k odpovědnosti, k odvaze a ohleduplnosti při prosazování svých představ o soužití, rodině a také o svém profesním životě. Naproti tomu, budoucí otcové by měli mít na

---

¹⁰² Srov. Tamtéž, s. 86

¹⁰³ Srov. Tamtéž, s. 86

¹⁰⁴ Srov. Tamtéž, s. 87

¹⁰⁵ Srov. Tamtéž, s. 87

paměti, že jejich vztah s manželkou a rodinou je na prvním místě a to nejen postojem, ale i praktickými dovednostmi, věnovaným časem a ochotou vést konstruktivní a rovnoprávný dialog. To vše by mělo vést ke snížení počtu rozpadlých vztahů, manželství a strachu z potomků. Tento způsob chování jistě do vztahů přinese více odpovědnosti, jež se může projevat vědomou potřebou Boží milosti pro manželský a rodinný život, touhou po duchovním zakotvení. Tato změna v myšlení mladých lidí se již děje, proto ji musíme účinně podpořit.¹⁰⁶

Dokument *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě* upozorňuje na tři základní oblasti angažovanosti. První z nich je aktivní pomoc rodinám prostřednictvím profesionální nebo dobrovolné práce v prorodinných organizacích, jež nabízejí rodinám široký rozsah potřebných služeb a dalších forem pomoci a podpory. Druhou je oblast politiky a státní správy od úrovně komunální až po vrcholnou, protože se dá s klidem říct, že většina rozhodnutí, vyhlášek, zákonů a projektů, se vždy určitým způsobem dotýká rodiny. Z těchto důvodů je třeba mít vždy na mysli její blaho. Třetím je oblast vědy a výzkumu společně se vzděláním, kde se i přes veškerá upozorňování stále málo věnuje výzkumu, hodnocení poznatků o důležitosti rodiny a podmínkám jejího fungování. Je na čase uvědomit si, že rodina stále zůstává pro společnost velkou hodnotou.¹⁰⁷

4. 1. 5. Laici v církvi

I tato kapitola, stejně jako ta předchozí, nese ve své finální podobě významné stopy práce *Komise pro život a poslání laiků v naší církvi*.

„II. vatikánský koncil označuje církev jako Boží lid. Všichni, kdo náleží do Kristovy církve, jsou Božím lidem a jeho většinu tvoří právě laici. Křtem a dalšími svátostmi křesťanské iniciace (biřmování, eucharistie) se laik podílí na Kristově úřadu kněze, proroka a krále. Tím na sebe přijímá poslání být ve společenství církve pod vedením vlastních pastýřů „prostředníkem“ mezi Bohem a vlastním lidským společenstvím, poslání nahlížet na životní situace Božím pohledem a být připraven ke službě a nasazení pro druhé. Současně je povolán, aby skrze své jedinečné poslání byl „ve světě“

---

¹⁰⁶ Srov. Tamtéž, s. 88

¹⁰⁷ Srov. Tamtéž, s. 88

spolupracovníkem Božím na celkové proměně stvoření, a tak svým nezastupitelným dílem přispěl k přiblížení „nové země a nového nebe“ tam, kde pracuje, kde se veřejně angažuje, kde tráví svůj volný čas.“¹⁰⁸

Laik by se měl podílet na proměně světa zejména prací. Podstatná je jeho poctivost, věcnost a věrnost, se kterou k danému úkolu přistupuje. Předpokladem k prorocké službě je také schopnost číst znamení časů a zvěstování evangelia. Dalším úkolem laiků je porozumět Boží řeči, umět správně rozeznávat dobro a zlo a toto aplikovat všude tam, kde se pohybuje a angažuje, tzn. v rodině, v zaměstnání, v manželství a výchově, v církvi aj.¹⁰⁹

Vznikají nová hnutí, menší komunity, ve kterých se laici sdružují za účelem šíření křesťanské víry, prohlubování své vlastní víry a lásky k bližnímu. Tyto komunity a hnutí v tomto ohledu de-facto nahrazují farnost jako tradiční strukturu církve, která by se měla reprezentovat jako místo důvěry, otevřenosti, vstřícnosti a to založené na lásce.¹¹⁰

Je mnoho laiků, kteří se snaží o otevřenost, důvěru a o život společenství ve farnosti. Ovšem najdou se i tací farníci, co se vůbec nepodílejí na harmonizaci společenství a je jim i lhostejná jeho budoucnost. Jedná se především o pasivitu velké části laiků, intoleranci k ostatním a pohodlnost, která spočívá v lpění na již dávno překonaném systému, že farář má na starosti vše, co se týká života farnosti a ostatní se pouze vezou. To je samozřejmě zavrženíhodný přístup a právě z těchto důvodů je pak obtížné vytvářet skutečná farní společenství. Laici by si měli uvědomit, že se nachází ve společenství a to znamená budování a upevňování vztahů, otevřený dialog, osobní aktivní angažovanost, pak teprve může vznikat to krásné.¹¹¹

Mezi činnostmi, kterými se laici mohou zabírat, patří slavení liturgie, kde mohou působit jako hudebníci, zpěváci či lektoři, dále martyria – tedy svědectví prostřednictvím hlásání Božího slova katechezí a křesťanskou výukou. Pokud církev pověří nějakého teologicky vzdělaného laika, může vést třeba výuku náboženské výchovy nebo pracovat s ostatními vzdělávacími nebo katechetickými skupinami. Za další, pomoc laika v diakonii, což je místo, které nabízí bezpočet možností, jak se zapojit do aktivní pomoci.¹¹²

---

¹⁰⁸ Srov. Tamtéž, s. 16

¹⁰⁹ Srov. Tamtéž, s. 16

¹¹⁰ Srov. Tamtéž, s. 17

¹¹¹ Srov. Tamtéž, s. 17

¹¹² Srov. Tamtéž, s. 18

Přínos laiků v církvi může být jistě velký. Nejprve je však potřeba nastavit logická pravidla, stanovit práva a povinnosti, péče o jejich duchovní rozvoj a v neposlední řadě také změnit postoj některých kněží vůči nim. Na druhé straně i laici sami musí chtít na sobě zapracovat, tzn. vyjít z ulity jménem pasivity, začít myslet a jednat ve prospěch církevního společenství, být spoluodpovědní.¹¹³

4. 1. 6. Jak se rodil závěrečný dokument Plenárního sněmu - shrnutí

O vzniku závěrečného dokumentu bylo snad již řečeno vše. Přesto, vzhledem k jeho důležitosti jistě neuškodí, připomenout si a zároveň shrnout důležité momenty, které jeho vznik provázely.

Konečná verze dokumentu vzešlého z I. a II. zasedání Plenárního sněmu katolické církve v České republice, jenž probíhal na Velehradě v letech 2003 - 2005, nese název Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě. Dokument vydalo Karmelitánské nakladatelství v roce 2007 a je volně k dostání ve všech kvalitních knihkupectví.

Od okamžiku příprav a samotného průběhu sněmu, jeho čelní představitelé sledovali jediný konkrétní cíl a to dát vzniknout takovému dokumentu, kterému porozumí nejširší křesťanská veřejnost. Tudíž, klidně můžeme říct, že tento dokument vznikl již od roku 1997, kdy byl Dekret o svolání Plenárního sněmu českými a moravskými biskupy vyhlášen.

Velké nadšení pro sněm v prvním období projevilo několik biskupů, především Miloslav Vlk společně se svými spolupracovníky a zejména laici, ti jej přijali s velkou horlivostí. Rovněž ženská řeholní společenství vnímala sněm jako mimořádnou a vzácnou událost. Důkazem je vznik 113 sněmovních kroužků a to během dvou let. Mezi tím laici v diecézích, jich pak vytvořili něco přes 550. Nadšení bylo veliké. V tomto období se do záležitosti angažovalo kolem deseti tisíc lidí. Toto nadšení bylo jistě umocněno i skutečností, že jejich snaha byla naprosto dobrovolná a svobodná, nikoliv dána diktátem shora.

Obrovské nadšení však postupně vystřídal mírné zklamání. Lidé pracující ve sněmovních kroužcích začali mít pocit marnosti, domnívali se, že jejich podněty nejsou akceptovány, tedy zařazovány do jednání a to snad záměrně. Faktem však zůstává, že nikdo nebyl připraven na takový velký zájem a tím pádem i velký počet podnětů

---

¹¹³ Srov. Tamtéž, s. 19

k projednávání. Svým způsobem se dá říct, že došlo k selhání lidského faktoru a k podcenění zájmu. Tomu se však, ale nemůže nikdo divit. Položme si otázku. Kdy se naposledy v českých zemích organizoval nějaký církevní sněm a navíc legální? Kdo měl tedy zkušenosti s jeho organizací? Kdo se kdy z laické veřejnosti mohl vůbec veřejně vyjádřit k záležitostem církve a navíc tím snad i přispět k tvorbě takto významného dokumentu? Nesmíme taktéž zapomenout, že demokratické vnímání světa a společnosti jsme se v těchto letech teprve učili a stále se učíme. Proto je nutné, s ohledem na tato fakta, rovněž přihlídnout ke kvalitě příspěvků. Bylo jich mnoho a nedá se říct, že by významně upozorňovaly na palčivá témata.¹¹⁴

Konečná podoba práce sněmovních kroužků byla k nahlédnutí v lednu 1998. Přípravné materiály ale byly velmi nesourodé. Ukázalo se také, že analyzovat texty koncilových dokumentů a navíc o nich diskutovat, bylo pro laiky velmi náročné.¹¹⁵

Pracovní texty pro sněmovní kroužky byly odborníky vypracovány na základě čtyř koncilních dokumentů a to: *Lumen Gentium* – O církvi, *Gaudium et spes* – Radost a naděje, *Dei Verbum* – O Božím slově, *Sacrosanctum concilium* – O posvátné liturgii.¹¹⁶

Vzhledem k výše řečenému, bylo nabyto názoru, že z takového materiálu, se žádný závěrečný dokument nedá vytvořit. Proto byl na prvním plenárním zasedání v roce 2003 již připravený dokument odložen. Církevní otcové si byli dobře vědomi toho, že jeho čas ještě nedozrál. Z těchto důvodů bylo jmenováno osm pracovních komisí, jejichž úkolem bylo připravit text nového dokumentu.¹¹⁷

Tyto komise pracovaly pečlivě, braly v potaz jak zkušenosti a zápisy sněmovních kroužků, tak i dokument *Instrumentum Laboris* – Radost a naděje, jenž byl výsledkem prvního zasedání plenárního sněmu. V neposlední řadě komise samozřejmě vycházely i ze zkušeností a potřeb české katolické církve. Sekretáři osmi komisí se s předsedou PS kardinálem Miloslavem Vlkem setkávali na pravidelných čtvrtletních pracovních seminářích. Usilovnou roční práci těchto komisí pak redakční skupina expertů sjednotila do podoby výsledného dokumentu, ten byl následně předán k posouzení všem biskupům. Ti pak mohli vyjádřit své připomínky, které se do textu zapracovaly. Jeho

---

¹¹⁴ Srov. ZAJÍC, M. *Konec – nebo nový začátek* [online]. Dostupné na WWW: < <https://jiri-zajic.signaly.cz/0803/konec-nebo-novy-zacatekZajic> >.

¹¹⁵ Srov. AMBROS, P. *Setkávejte se a nechte se poslat*, s. 19

¹¹⁶ *Témata* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické církve v ČR Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexdf1a.html?menu=318> >.

¹¹⁷ Srov. ZAJÍC, M. *Konec – nebo nový začátek* [online]. Dostupné na WWW: < <https://jiri-zajic.signaly.cz/0803/konec-nebo-novy-zacatekZajic> >.

vzniklá základní forma byla pak v lednu předložena k prvnímu hlasování plenárního zasedání ČBK. Takto odsouhlasený text byl dále poskytnut delegátům sněmu k vnitřní diskusi. Na dubnovém zasedání byl nově upravený a o další připomínky obohacený dokument předložen k definitivnímu hlasování plenárního zasedání ČBK. Touto cestou vznikl základní materiál, připravený k projednání na závěrečném zasedání plenárního sněmu na Velehradě v červenci 2005.¹¹⁸

Druhé zasedání Plenárního sněmu katolické církve v České republice bylo na Velehradě zahájeno 6. července 2005. 114 delegátů z jednotlivých českých a moravských diecézí se zde přesně po dvou letech opět sešlo, aby společně projednali, dopracovali a schválili ústřední sněmovní dokument *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě*.¹¹⁹

Velehrad 6. 7. 2005: První den sněmu byl zahájen pontifikální mší svatou v bazilice Nanebevzetí Panny Marie. Celebroval ji pražský arcibiskup a předseda plenárního sněmu kardinál Miloslav Vlk. Úvodní jednání sněmu pak odpoledne proběhlo ve Slovanském sále velehradského gymnázia. Zde byl také představen text dokumentu *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě* a účastníci byli obeznámeni s procedurálními pravidly sněmovního shromáždění. Rozhodující hlas při hlasovací proceduře, která probíhala tajně, měli zúčastnění biskupové. Hlas ostatních byl pouze poradním.¹²⁰

Velehrad 7. 7. 2005: Vznesené připomínky k návrhům 1. až 3. bodu sněmovního dokumentu, přinesly podnětnou diskusi.

V nadcházejících dnech tři redakční skupiny také připravily texty závěrečného poselství PS, které má tři části. *První část je věnována katolickým věřícím* – připravil ji tým olomouckého arcibiskupa J. Graubnera, *druhá patří ostatním křesťanským církvím* – na té pracoval tým pražského světícího biskupa V. Malého a *třetí část je určena pro*

---

¹¹⁸ Srov. *Česká biskupská konference se mimořádně sejde kvůli přípravě druhého zasedání Plenárního sněmu* [online]. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/download/2004-Christnet1.htm> >.

¹¹⁹ *II. zasedání Plenárního sněmu katolické církve v ČR ukončeno* [online]. Královéhradecká diecéze, Zprávy. Dostupné na WWW: < <http://www.bihk.cz/aktuality/zpravy/369-ii.-zasedani-plenarniho-snemu-katolicke-cirkve-v-cr-ukonceno.html?page=87> >.

¹²⁰ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://www.bihk.cz/aktuality/zpravy/369-ii.-zasedani-plenarniho-snemu-katolicke-cirkve-v-cr-ukonceno.html?page=87> >.

veřejnost – vypracoval ji tým plzeňského biskupa F. Radkovského. Hlasování o definitivní podobě poselství bylo naplánováno na sobotu.¹²¹

Velehrad 8. 7. 2005: Zasedání PS bylo zahájeno pontifikální mší v bazilice Nanebevzetí Panny Marie a svatých Cyrila a Metoděje. Ostravsko-opavský biskup František Lobkowicz byl hlavním celebrantem bohoslužby a českobudějovický biskup Jiří Paďour přednesl promluvu. Poté delegáti sněmu projednali konečné znění tří úvodních kapitol dokumentu „Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě“. Projednávaly se taktéž připomínky k částem textu a to nejen k jeho úvodu a závěru, ale také k Pastoraci a k Misijnímu poslání církve. V odpoledních hodinách se pak delegáti věnovali hlasování o prvních třech kapitolách a to: a) *Laici v církvi a ve společnosti*, b) *Kněžství, jáhenství a zasvěcený život*, c) *Liturgie a svátostná pastorace*

Všechny tři kapitoly byly delegáty schváleny.¹²²

Velehrad 9. 7. 2005: Pléno II. zasedání Plenárního sněmu katolické církve v České republice po zapracování všech pozměňujících návrhů, schválilo konečné znění dokumentu „Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě.“ Dokument byl pak ještě poslán k přezkoumání Apoštolskému stolci. Delegáti se shodli, že po jeho přezkoumání bude tento závěrečný dokument PS veřejně publikován.¹²³

Byla taktéž schválena tři poselství – katolíkům, křesťanům nekatolíkům a ostatní veřejnosti. Tato poselství byla zveřejněna druhý den v neděli 10. 7. na slavnostní bohoslužbě.¹²⁴

Velehrad 10. 7. 2005: Plenární sněm české katolické církve byl při slavnostní bohoslužbě v bazilice Nanebevzetí Panny Marie a svatých Cyrila a Metoděje ukončen. Zbývalo pouze, aby jeho předseda kardinál Miloslav Vlk oficiálně předal všechna přijatá sněmovní usnesení České biskupské konferenci, což také udělal a ta sněm, který

---

¹²¹ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://www.bihk.cz/aktuality/zpravy/369-ii.-zasedani-plenarniho-snemu-katolicke-cirkve-v-cr-ukonceno.html?page=87> >.

¹²² *První část sněmovního dokumentu schválena* [online]. Dostupné na WWW: < <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/prvni-cast-snemovniho-dokumentu-schvalena/> >.

¹²³ *Jednání 2. Zasedání plenárního sněmu skončila* [online]. Dostupné na WWW: < <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/jednani-2-zasedani-plenarniho-snemu-skoncila/> >.

¹²⁴ *II. zasedání Plenárního sněmu katolické církve v ČR ukončeno* [online]. Královéhradecká diecéze, Zprávy. Dostupné na WWW: < <http://www.bihk.cz/aktuality/zpravy/369-ii.-zasedani-plenarniho-snemu-katolicke-cirkve-v-cr-ukonceno.html?page=87> >.

v roce 1997 svolala, tohoto roku svým rozhodnutím, dle jednacího řádu, oficiálně prohlásila za ukončený.¹²⁵ Dopsat kde najdeme původní znění dokumentu

4. 2. Pár slov kardinála Vlka ke sněmu a závěrečnému dokumentu

Kardinál Miloslav Vlk jako předseda, nyní již uplynulého Plenárního sněmu katolické církve ČR, připomenul jedinečnost tohoto sněmu. Jeho zvláštnost podle něj spočívala právě v tom, že se jednalo o sněm celé katolické církve v českých zemích, tedy římskokatolické i řeckokatolické, včetně všech jejich diecézí.¹²⁶

Dále kardinál Vlk pohovořil o nových nadějích pro církev, které sněm přinesl a také o nedostacích, které ho provázely. Jedním z nich byla nízká angažovanost kněží na sněmu, především v šestiletém období přípravné fáze. Mezi delegáty pak byla znát rezignovanost a skepse. To se projevovalo zejména na stále nižším počtu diskusních příspěvků.¹²⁷

Ani církevní tisk nějak zvlášť nepovzbuzoval náladu a „veřejné mínění uvnitř církve“ i když toho bylo tolik zapotřebí. Média měla jistě více zpracovat, aktivně se zajímat o sněmovní dění, vést více rozhovorů aj., čímž by se atmosféra sněmu více přiblížila široké veřejnosti. Není dobré na základě informací jednoho člena komise, jenž je jednostranně kritický či skeptický, napsat článek nesoucí se v tomto duchu, který pak vrhá negativní stín na celé pracovní uskupení, posteskl si kardinál Vlk. Svůj podíl na tomto nezdaru nesly i samotné komise, ale je nutné říci, že v komisích pracovali lidé, kteří měli své zaměstnání a práci v nich dělali navíc a bezplatně. Katolická církev v té době neměla takový aparát jako organizátoři sněmů ve svobodném světě. Je tudíž nutné brát v potaz celkovou církevní situaci.¹²⁸

Naproti tomu šest přípravných let přineslo své ovoce a to právě při zakládání a následném fungování sněmovních kroužků. Právě to, že se lidé scházeli, vedli spolu dialog na jednotné téma, pracovali spolu na dobré věci, hodnotili a uvědomovali si církevní situaci a v neposlední řadě se společně modlili, byl záměr jejich budování.¹²⁹

---

¹²⁵Srov. *Jednání 2. Zasedání plenárního sněmu skončila* [online]. Dostupné na WWW: < <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/jednani-2-zasedani-plenarniho-snemu-skoncila/> >.

¹²⁶Srov. *Jak dál po sněmu* [online]. Příloha Perspektivy 33/2005. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexefc4.html?menu=452> >.

¹²⁷Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexefc4.html?menu=452> >.

¹²⁸Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexefc4.html?menu=452> >.

¹²⁹Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexefc4.html?menu=452> >.

Výsledný sněmovní text Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě není akademickým dokumentem, nýbrž výsledkem práce živé církve. Nyní po skončení sněmovního procesu již bude záležet na každém z nás, jak moc budeme chtít uvést jeho závěry v život, tedy co nejlépe jej aplikovat do praxe.¹³⁰

„Kniha o sto dvaceti stranách, která bude volně prodejná, by se měla stát jakýmsi manuálem pro jednotlivé diecéze i pro praktikující křesťany. Jejím mottem je otevření církve vůči společnosti. Náš úkol byl a je, a to je také smysl tohoto dokumentu, aby byli laici opravdu angažováni a byli nositeli života církve, hodnot a tak dále do světa.“¹³¹

5. Analýza závěrečného dokumentu

Dokument obsahuje 123 stran. Tvoří ho šest částí: 1) Laici v církvi a ve společnosti
život

- 2) Kněžství, jáhenství a zasvěcený
- 3) Liturgie a svátostná pastorace
- 4) Pastorace
- 5) Misijní poslání církve
- 6) Úvod a závěr¹³²

Velká část dokumentu je věnována laikům v církvi a ve společnosti a také pastoraci. Víceméně panuje názor, že zejména ty části věnující se laikům, jsou velmi zdařené.¹³³

Nicméně se v posněmovní době objevovaly názory, které hodnotily zmíněný dokument spíš kriticky. Například Martin Vaňáč hovoří o dokumentu jako o pochybném. Poukazuje na to, že výstupem sněmu je pouze jeden dlouhý dokument, místo několika kratších textů, rozdělených podle témat, stejně jako tomu bylo v případě II. vatikánského koncilu či na společné synodě německých diecézí. Faktem je, že Plenární sněm byl zahájen v roce 1997 a v období let 2003 až 2005 byla uskutečněna dvě plenární zasedání, jejichž výstupem je podle Vaňáče jeden hodně nedopracovaný dokument. Naproti tomu II. vatikánský koncil byl zahájen roku 1959, v letech 1962 až

---

¹³⁰ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/indexefc4.html?menu=452> >.

¹³¹ *Biskupové oprášili sněmovní dokument* [online]. Christnet.cz. Dostupné na WWW: < <http://www.christnet.cz/magazin/clanek.asp?clanek=2857> >.

¹³² *II. zasedání Plenárního sněmu katolické církve v ČR ukončeno* [online]. Královéhradecká diecéze, Zprávy. Dostupné na WWW: < <http://www.bihk.cz/aktuality/zpravy/369-ii.-zasedani-plenarniho-snemu-katolicke-cirkve-v-cr-ukonceno.html?page=87> >.

¹³³ Srov. *Život farností* [online]. Dostupné na WWW: < http://www.rkf-ujezd.info/zivotfarnosti_2010-05.pdf >.

1965 se uskutečnila čtyři několikaměsíční jednací období. Bylo schváleno 16 dokumentů. Německá společná synoda byla zahájena roku 1969 a na osmi plenárních zasedání, které se konaly v letech 1971 – 1975 schválila 18 dokumentů a navíc v rámci komisi vzniklo dalších šest pracovních textů. Pan Vaňáč rovněž poukazuje i na jeho značnou nevyrovnanost, co se stylistiky ale i obsahu týká. Některá místa se dokonce dublují, jiná by zase mohla na sebe odkazovat. Své hodnocení uzavírá, že některé zajímavé podněty a výzvy se ztrácí v záplavě citátů nebo školských formulací. Vinu za to dává sněmovním komisím, neboť každá z nich pracovala jiným způsobem, tzn., že některé vypracovaly materiály s jasnou strukturou, jiné bylo zase potřeba dotáhnout na samotném sněmu. Bude ho číst dle účastníků sněmu jen málo lidí, dodává.¹³⁴

Poněkud jiný názor ale má publicista Jiří Zajíc. Podle něho výsledný dokument rozhodně rezignací netrpí. Vidí v něm celou řadu nových a inspirativních pohledů. Ve svém hodnocení oceňuje především části věnované laikům a pastoraci. Navíc je přesvědčen, že v dokumentu není nic, co by mělo bránit potřebnému rozvoji katolíků u nás. Pokud si jej lidé přečtou, mohou být nakonec velmi mile překvapeni. Nicméně jestliže jej lidé budou vnímat jen jako pár slov napsaných na několika listech papíru a svázaných do jednoho dokumentu, který si MUSÍ přečíst, pak byla všechna snaha naprosto zbytečná. Je pouze na lidech a především na laicích, ke kterým církevní otcové prostřednictvím tohoto textu promlouvají nejvíce, zda mu svým jednáním vdechnou skutečný život.¹³⁵

Názor redakce ChristNetu. cz byl v tomto ohledu spíš skeptičtější. Hlavní význam dokumentu *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě* by měl mít pro jednotlivé diecéze a praktikující křesťany. Po skončení sněmu bylo hlavním cílem uvádět tento text do praxe. Otázkou však zůstávalo, zda svojí obecností a místy zbytečným rozsahem je tento cíl vůbec reálný. Vznikaly proto obavy, aby kýžený dokument neskončil jako jeden z mnoha církevních dokumentů, zastrčen někde v zadní polici knihovny, který si nepřečte ani pan farář.¹³⁶

---

¹³⁴ Srov. VAŇÁČ, M. *Odbylý sněm české katolické církve* [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.getsemany.cz/node/766>>.

¹³⁵ Srov. ZAJÍC, J. *Konec - nebo nový začátek?* [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.katyd.cz/clanky/konec---nebo-novy-zacatek.html>>.

¹³⁶ Srov. *Biskupové oprášili sněmovní dokument* [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.christnet.cz/magazin/clanek.asp?clanek=2857>>.

5. 1. Analýza obsahu závěrečného dokumentu

Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě oslovuje svými tématy snad všechny skupiny lidí křesťanského života. Navíc je psán velmi srozumitelnou formou, kterou jistě ocení především laici. A proč ne? Záměrem tohoto dokumentu je oslovit právě laiky.

Právě učení II. vatikánského koncilu, které je zakomponováno ve zmiňovaném dokumentu, o povolání a misii věrných laiků, bylo milníkem na cestě katolických laiků. Toto učení bylo v církvi ihned přijato s obrovským nadšením. Téma laiků je pak obsaženo ve všech koncilních dokumentech, zejména pak v pastorálních konstitucích *Gaudium et spes* a *Lumen Gentium*¹³⁷

Ostatně poselství Svatého otce Jana Pavla II. z kongresu katolických laiků, jenž se konal na závěr církevního jubilejního roku 2000 v Římě, to jen potvrzuje.¹³⁸

„Křesťanští laici, kteří se podílejí na kněžském, prorockém a královském úřadu Kristově a jsou nadáni bohatstvím rozličných a četných charismat, mohou podle nich vlastním dílem přispět v církevní oblasti liturgie, katecheze a misijních a charitativních iniciativ různých typů. Někteří z vás pak mohou být povoláni k tomu, aby zastávali různé úřady, funkce či ministeria nevyžadující ordinace jak na úrovni farností, tak i diecézí. Jedná se o vzácnou službu, která se v některých regionech světa stává stále více nepostradatelnou... Drazí bratři a drahé sestry, církev vás potřebuje a počítá s vámi!“¹³⁹

5. 1. 1. Srovnání dokumentů - dvou koncilních a jednoho Společné synody německých biskupů s dokumentem *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě*

Protože všechny tyto dokumenty vznikly za jediným cílem a mají společné adresáty – laiky, pokusím se proto nyní porovnat v nadpisu uvedené dokumenty, respektive jejich části.

U prvních dvou, kterými jsou *Gaudium et spes* a *Lumen gentium* se zaměřím na ty, které jsou věnovány laikům a porovnáám je s částí dokumentu vzešlého z plenárního sněmu katolické církve v České republice, věnující se taktéž otázce laiků.

---

¹³⁷ *Poslání laiků*, s. 22 - 23

¹³⁸ Srov. Tamtéž, obálka

¹³⁹ Tamtéž, obálka

Dokument *Ziele und Aufgaben kirchlicher Jugendarbeit* (Cíle a úkoly pastorační mládeže) zase s částí českého dokumentu, jenž se věnuje pastorační mládeži.

Jedno však lze říci již nyní, všechny tyto dokumenty jsou církevními dokumenty, na jejichž vzniku se podíleli církevní otcové, kteří zasedali na nejvýznamnějších církevních sněmech. Všechny tyto dokumenty sledují jediný cíl: blaho všeho Božímu lidu ve jménu Pána Ježíše.

5. 1. 2. Gaudium et spes (pojednání o laicích)

Pastorační konstituce *Gaudium et spes* – Radost a naděje, vyšla jako jedna z posledních dokumentů za celý II. vatikánský koncil. Prvním podnětem ke vzniku textu tohoto dokumentu bylo poselství církevních otců celému světu. K jejímu vzniku vedla klikatá a zdoluhavá cesta. Byla vypracována v celkem osmi zněních, které se však mnoha koncilním otcům nezamlouvaly. Proto je v roce 1963 při zasedání, většinou hlasů poslali k přepracování. K tomu, aby se během zasedání na podzim 1965 projednával konečný návrh, vedla ještě dlouhá cesta. Dokument byl ještě několikrát pozměněn. Svého schválení se konečně konstituce dočkala na zasedání 7. 12. 1965. Byla odhlasována drtivou převahou hlasů a vyhlášena ještě téhož dne.¹⁴⁰

Tento koncilní text se stejně jako ostatní dokumenty vzešlé z II. vatikánského koncilu, zabývá mimo jiné samozřejmě i otázkou laiků v církvi.

Vybízí je, aby své světské povinnosti vykonávali s naprostou zodpovědností a láskou, ať už pracují samostatně, či ve sdružení, se zachováním dodržování všech zákonů vlastních danému oboru. Navíc, aby se dále ve svém oboru vzdělávali a zdokonalovali.¹⁴¹

Pokud uznávají požadavky víry a každodenně z ní čerpají sílu, nesmí váhat s příchodem nové vlastní iniciativy a následně ji také uskutečňovat. Jejich úkolem je, aby vydávali svědectví Kristu a církvi. Mají se snažit o uplatnění Božího zákona v životě pozemské obce, což přísluší jejich dobře formovanému svědomí. Od kněží mohou očekávat duchovní posilu a světlo. Nemohou však vždy, po svém pastýři vyžadovat pomoc nebo radu a to ani v případě nějakého nově vzniklého problému, neboť si musí uvědomit, že jejich pastýř není vždy a v každém oboru profesionálem. Není proto možné, aby měl na každý problém pohotové řešení. Bude mnohem více

---

¹⁴⁰ Srov. *Vznik koncilní konstituce Gaudium et Spes* [online]. Dostupné na: WWW: <<https://udalosti.signaly.cz/0910/vznik-koncilni-konstituce-gaudium>>.

¹⁴¹ Srov. *Gaudium et spes – pastorační konstituce o církvi v dnešním světě*, čl. 43

prospěšné a to nejen pro kněží, ale především pro ně samotné, pokud se budou sami snažit vypořádat se s daným problémem, prostě aktivně hledat řešení. Je dobré, pokud lidé sami jednájí a učí se zodpovědnosti ve světle křesťanské moudrosti.¹⁴²

Laici, kteří se aktivně podílejí na utváření života církve, jsou nejen povinni upřednostňovat a posilovat křesťanství ve společnosti, ale jsou též povoláni k tomu, aby byli za všech okolností Kristovými svědky.¹⁴³

5. 1. 3. Lumen Gentium (pojednání o laicích)

Věřoučná konstituce o církvi - *Lumen gentium*, je jeden z nejdůležitějších dokumentů II. vatikánského koncilu. Jedná se o dokument nejvyšší úrovně řádného učitelského úřadu a koncilu. I přesto, že nakonec tato konstituce nepřinesla žádnou novou dogmatickou definici, probíhaly o každé její kapitole rozsáhlé diskuse. Po té, co ji biskupové rovněž drtivou převahou hlasů chválili, byla papežem Pavlem VI. 24. 11. 1964, vyhlášena.¹⁴⁴

Tento dokument věnuje laikům celou čtvrtou kapitolu svého textu. V úvodu upozorňuje na to, že vše, co bylo v předchozích kapitolách dokumentu řečeno o Božím lidu, se taktéž samozřejmě vztahuje i na laiky, řeholníky a kleriky. U laiků mužů a žen konstituce poukazuje na jejich trochu jiné postavení a tím pádem i poslání v církvi a ve světě.

V článku 31, je pak vysvětleno, kdo jsou to laici. O důstojnosti laiků v Božím lidu, hovoří článek 32, kde jasně říká, že v Kristu a ani v církvi není žádné nevyváženosti plynoucí z rasy, národa, mužem či ženou, protože všichni jsme jeden v Kristu Ježíši.

To, že mají laici povinnost pracovat, aktivně se podílet na růstu církve a svými činy ji posvěcovat, je zdůrazněno v 33. článku dokumentu.

Další část povzbuzuje laiky ke každému dobrému a dokonalému dílu. Laici mají seznamovat světskou veřejnost s Božím slovem.

Čl. 35 vybízí laiky k šíření evangelia, tedy šíření Kristova poselství v běžných světských podmínkách. Tak pak nabývá na zvláštní účinnosti. Manželství a rodina jsou

---

¹⁴² Srov. Tamtéž, *Gaudium et spes – pastorální konstituce o církvi v dnešním světě*, čl. 43

¹⁴³ Srov. Tamtéž, *Gaudium et spes – pastorální konstituce o církvi v dnešním světě*, čl. 43

¹⁴⁴ MACHULA, T. *O vzniku konstituce Lumen gentium* [online]. Katolický týdeník 2004/47. Zážitkovost ve víře. Dostupné na WWW: < <http://www.katyd.cz/perspektivy/o-vzniku-konstituce-lumen-gentium.html> >.

pak příznivým místem a školou křesťanského náboženství, kde mají manželé své vlastní povolání v tom, že jsou dětem, ale i sobě navzájem svědky Kristovy víry a lásky.

Čl. 36 – Znalost laiků světských oborů a jejich následná práce v nich ať je dále zdokonalována lidskou prací, technikou, dle Stvořitelova řádu tak, aby byly ku prospěchu všech lidí a vedli tímto k všeobecnému pokroku v lidské a křesťanské svobodě. Laici mají působit i na světské instituce a naplňovat tak mravními hodnotami kulturu lidského díla.

37. Každý z laiků může očekávat duchovní podporu od svého pastýře. Jejich postřehy a nápady ať s důvěrou a otevřeností sdělí svému pastýři. Jejich poznatky díky jejich vědění a kompetencí mohou být církvi k užítku. Na druhé straně je taktéž od duchovních pastýřů očekáváno, že se i oni budou k laikům přistupovat s důvěrou, uznáním a podporou. Takováto vzájemná důvěra může jen prospět celé církvi jako jednotě v Kristu. Navíc u laiků podpoří horlivost, usnadňuje se jejich vzájemná spolupráce s pastýři a zejména jejich pocit odpovědnosti za církevní společenství.

Každý laik musí být pro svět svědkem zmrtvýchvstání a života Pána Ježíše a znamením živého Boha.¹⁴⁵

5. 1. 4. Ziele und Aufgaben kirchlicher Jugendarbeit - Cíle a úkoly pastorače mládeže

Dokument Společné synody biskupů Německa z roku 1975 je zaměřen na pastorači mládeže. Je určen zejména těm, co zodpovídají za práci s mládeží. Jsou jimi: zaměstnanci úřadů mládeže a mládežnické spolky, vzdělávací instituce a rady. Oslovuje ale i mladé lidi, kteří mají zájem zapojit se v mládežnické práci církve. Při vytváření tohoto textu synod doufal, že pomůže mladým lidem zorientovat se v otázkách křesťanské víry a církve, jimž se postupně odcizila.¹⁴⁶

Konflikt generací se přiosťruje, problémy nabývají na rozměrech a práce s mládeží je stále obtížnější. Co víc, lidé se neshodují ani v tom základním: co je dobré a co špatné, co je užitečné a co škodlivé atd. K tomu všemu změny společenských podmínek probíhají velmi rychle a prudce. Proto synod věnoval tolik pozornosti právě pastorači mládeže.¹⁴⁷

Prioritním cílem mládežnické práce církve – mládežnické práce křesťanů je vytvořit prostor, v němž se mladí lidé budou učit poznávat život, umět ho uchopit,

¹⁴⁵Srov. *Lumen gentium – věroučná konstituce o církvi*. Kapitola 4., čl. 31,32,33,35-37

¹⁴⁶Srov. KAPLÁNEK, M. *Pastorače mládeže - studijní text pro pracovníky s mládeží, Pracovní překlad podstatné části dokumentu Společné synody biskupů Německa, s. 71*

¹⁴⁷Srov. Tamtéž, s 71-72

porozumět mu a dát mu jasné obrysy. Učí se otevřít se otázkám po smyslu a cíli života a zároveň hledat na tyto otázky odpovědi u Pána Ježíše. Církev, coby společenství, začíná naslouchat Ježíšovu slovu a poznávat jeho život a to i mimo církví organizovanou mládežnickou práci.¹⁴⁸

Omezit svou službu mládeži pouze na předávání vlastních přesvědčení a vlastních ideálů není životaschopné. Podstatou církevní mládežnické práce je, že právě mladí lidé jsou jejími nositeli. Učí se dospělosti v církvi a ve společnosti, k tomu je ovšem nutné, aby je mládežnická práce vedla k samostatnosti ve spoluutváření tohoto cíle.¹⁴⁹

Ten kdo pracuje s mládeží, musí být připraven vycházet ze základních předpokladů a potřeb mladých lidí. Musí brát v potaz jejich rodinnou výchovu v raném dětství, duševní a citové schopnosti, musí být schopen empatie. Mladí lidé jsou velmi citliví a neupřímnost dokáží velmi rychle odhalit, jsou taktéž náchylní k ideologii. Jejich úsudek ovlivňuje mnoho faktorů, jedním z nich je moderní empirické myšlení, které jim stěžuje za viditelnou formou církve vidět její duchovní realitu a odlišit její učení právě od ideologií.¹⁵⁰

Z těchto důvodů je nesmírně důležité, aby se mladí lidé setkali s Kristovou zvěstí skrze věrohodné lidi, kteří jsou vůči nim v objektivně kritickém odstupu. Úkoly mládežnické práce jsou různorodé a mnohotvárné, tudíž je nutné mít k takové práci náležitou kvalifikaci. K základním kritériím patří: 1) Schopnost naslouchat a vydržet otázky 2) Schopnost „číst mezi řádky“, zjm. u mladých lidí ze sociálně okrajových skupin 3) Schopnost empatie a ochota prožívat s mladými lidmi základní zkušenosti 4) Ochota růst ve víře a hledat s ostatními spolupracovníky společné formy prohloubení víry 5) Ochota učit se, která rovněž spočívá v kritickém poukazování na již překonané normy jednání 6) Kreativita v odhalování a zkoušení nových forem společného života 7) Ochota k porovnání s tradičními hodnotami a v tom všem ochota sdílet s druhými vlastní víru¹⁵¹

Církevní mládežnická práce se musí zaměřit na takové úkoly, které učí plnohodnotnému životu ve společenství. Posláním křesťana je sloužit všem svým bližním nejen v práci, ale i všude tam, kde se ve svém volném čase pohybuje.

---

¹⁴⁸ Srov. Tamtéž, s 72-73

¹⁴⁹ Srov. Tamtéž, s. 72

¹⁵⁰ Srov. Tamtéž, s. 74

¹⁵¹ Srov. Tamtéž, s. 77

Nevyjímaje vědu, techniku a v neposlední řadě i politiku. Církevní práce s mládeží musí – kvůli Ježíši Kristu – vést ke společenské a politické angažovanosti.¹⁵²

5. 1. 5. Výsledek srovnání dokumentů

Pokud části textů, respektive, ty části, které pojednávají o laicích, koncilních dokumentů *Gaudium et spes* a *Lumen gentium* porovnáme s částí sněmovního dokumentu *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě* a najdeme určité podobnosti, pak je vše v naprostém pořádku. Jedním z hlavních cílů sněmu totiž bylo převzít hlavní myšlenky II. vatikánského koncilu, které jsou vyjádřené právě ve zmíněných dokumentech do dokumentu, který by je dokázal přiblížit a současné české situaci.

Tudíž i zde najdeme pojednání o jejich povolání na zemi, které mají vnímat jako poslání a kterým samozřejmě je práce, jako služba druhým. Do veškeré své činnosti by pak měli za všech okolností vnášet ducha evangelia a do dnešního neúprosného tržního prostředí potom zásady sociální nauky církve.¹⁵³

Stejně jako v předchozích dokumentech, tak ani zde není opomenuta otázka rodiny, jako zdroje a nositelky hodnot, neboť je sama vysokou hodnotou. Je proto nutné ji věnovat pozornost dávno předtím, než vznikne, tzn. vychovávat budoucí matky a otce k zodpovědnosti a samozřejmosti, že mít vztah s manželkou – manželem a rodinou je na prvním místě a v duchu evangelia vychovávat své potomky. To jde ovšem ruku v ruce s aktivním zájmem o politiku a státní správu od úrovně komunální až po vrcholnou. Na všech těchto pozicích se projednávají projekty a hlasuje se o rozhodnutí, která se vždy nějakým způsobem dotýkají rodiny a jejího prospěchu ve společnosti.¹⁵⁴

Dále zde najdeme společný apel na jejich další vzdělávání se a aktivní účast ve věcech církve a všeho, co se týká života farnosti. Nelze stále spoléhat na pomoc pastýře a veškerou práci, která ať už se přímo týká života farnosti, či ne, nechat na jeho bedrech. Bez aktivní účasti laiků je pak obtížné vytvářet skutečná církevní společenství.¹⁵⁵

Srovnáme - li dokument *Ziele und Aufgaben kirchlicher Jugendarbeit* s částí textu *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě*, pojednávající o pastoraci mládeže, tak zjistíme, že cíle obou dokumentů si jsou opět velmi podobné. Stejně tak jako

---

¹⁵² Srov. Tamtéž, s. 76

¹⁵³ *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě* s. 74

¹⁵⁴ Srov. Tamtéž, s. 88 - 89

¹⁵⁵ Srov. Tamtéž, s. 111

v předchozím případě, tak i v tomto, němečtí i čeští biskupové, vycházeli z textů a učení II. vatikánského koncilu.

Nicméně, jeden zásadní rozdíl mezi těmito dokumenty přece jen najdeme. Jde o to, že iniciativa pro konání Společné synody německých diecézí přišla zdola. To se samozřejmě promítlo i v samotném textu Ziele und Aufgaben kirchlicher Jugendarbeit. I když se v obou zmíněných textech hovoří ke stejné záležitosti, je podstatné to, kdo s těmito myšlenkami a návrhy na řešení přichází. Konkrétně se jedná o to, že iniciativa pro pastorační mládeže, o které tento text pojednává, vychází od samotných věřících zdola, nikoliv jako doporučení, či dokonce nařízení shora, jak jsme byli zvyklí. Přesněji se zde říká, že není možné čekat na instrukce od biskupů a jiných nadřízených, nýbrž vykonávat aktivní práci s mládeží samostatně. Hledat nové cesty jak oslovit a zaujmout mládež i mimo církevní zdi. Jedním z hlavních úkolů církevní mládežnické práce by měl být v rámci tzv. personální nabídky, o kterém citovaný dokument mluví i zakládání skupin vrstevníků. Ať už takové skupiny vzniknou jakoukoliv cestou, třeba díky různým programovým nabídkám, v rámci spolků atp., základním kritériem by měla být zejména, jejich možnost spontánně se organizovat.¹⁵⁶

Většina mladých lidí se s Bohem poprvé setká prostřednictvím rodiny, přátel nebo náhodných známých a to v běžném civilním prostředí. V tento okamžik je zapotřebí, aby si každý křesťan uvědomil, že právě on je prvním a nejbližším svědkem křesťanské víry a jeho úkolem je předávat ji dál. Nikoliv, jak možná někteří z nás mohli být svědky toho, že věřící o své víře raději mlčí a nebo se ji navíc snaží pečlivě tajit.

Oba dokumenty se dále věnují myšlence, aby církve byla schopna zaujmout mladé lidi a aby jim měla a hlavně uměla co nabídnout. Rovněž jde o pomoc mladým lidem zorientovat se v dnešním světě a nalézt autentické křesťanské povolání a tím i přijmout za své evangelijní motivy. Ze strany farních společenství je nutná velká dávka tolerance a empatie vůči těmto mladým lidem, kteří často zmateni sekularizovanou a empiricky pohlčenou společností neví, co si mají počít s vlastním životem. Přitom jen hledají své uplatnění ve společnosti, často právě ne zrovna harmonickým a konstruktivně racionálním způsobem. Jejich mnohdy jednostranná kritika je pouze nesouhlasnou reakcí se sociálními poměry, které ve společnosti převažují.¹⁵⁷

---

¹⁵⁶ Srov. KAPLÁNEK, M. *Pastorace mládeže - studijní text pro pracovníky s mládeží, Pracovní překlad podstatné části dokumentu Společné synody biskupů Německa, s. 78 - 79*

¹⁵⁷ Srov. Tamtéž, s. 62 - 63

V obou textech dokumentů je rovněž zdůrazněna nutnost dát mládeži příležitost k samostatnému jednání, dát jim důvěru v rozhodování. Učit je a vést nenásilnou formou, tak aby byli nuceni se nad problémy zamýšlet a následně hledat řešení. Učit je kompromisům, zodpovědnosti a učit je žít v církevním společenství a tím pádem i v celé společnosti, s přijetím všech blízkých za své bratry. S pochopením a úctou k rozdílnostem názorů, povah, generačních a v neposlední řadě i národnostních. Prostě věnovat mladým lidem tolik času, trpělivosti, pravdy, lásky a dobra, kolik bude pro jejich společenský a duchovní rozvoj potřeba. Proto je nutné dbát na profesionalitu pracovníků, kteří se těmto, pod mnohdy zhrublou slupkou, křehkým mladým duším budou věnovat s opravdovým zájmem a láskou, neboť když dva dělají totéž, není to totéž. Případné škody na jejich duši a smýšlení by mohly mít mnohem hlubší a katastrofálnější dopad, než si možná dokážeme představit. Adresátem těchto škod by byla v první řadě samotná církev a společnost. A to v žádném případě nemůže, za už nyní tak vyhrocených společenských, sociálních, hospodářských a vůbec celosvětově vypjatých vztahů dopustit. Je naší povinností chránit a vážit si toho, co nám Bůh dal. Je naším šťastným úkolem jednat v duchu evangelia a každodenně jej aplikovat do praxe.

6. Posynodní vývoj

Plenární sněm české katolické církve skončil, co dál? Děkan pedagogické fakulty Technické univerzity v Liberci P. PhDr. Miloš Raban ThD., který byl prvním sekretářem přípravné komise plenárního sněmu, viděl další kroky církve následovně.

V dalším období by měli diecézní biskupové, jak je ve svém závěrečném usnesení vyzval plenární sněm, pokračovat ve sněmu formou diecézních synod. Nejedná se o žádné nařízení, nýbrž doporučení a jeho svolání záleží na individuálních potřebách místních církví. V každém případě by měly odpovědět i na výzvu plenárního sněmu. Bylo by proto dobré, svolat je co nejdříve, tedy hned poté, co budou závěry plenárního sněmu schváleny Apoštolským stolcem. Diecézní synody by pak měli podle Miloše Rabana pracovat na struktuře a charakteristice vlastní diecéze, na vlastní ekonomice, personální situaci, na řešení otázek budoucnosti atp. Neměly by samozřejmě chybět náměty, které určuje plenární sněm.¹⁵⁸

---

¹⁵⁸Srov. *Plenární sněm by měl pokračovat diecézními synodami* [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.katyd.cz/clanky/odpovedny/plenarni-snem-by-mel-pokracovat-dieceznimi-synodami.html>>.

Pro Katolický týdeník se v anketě vyjádřilo několik účastníků druhého zasedání plenárního sněmu. Jedna ze dvou otázek zněla: „*Komu podle vás bude určen dokument Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě? Koho může motivovat k práci pro církev?*“ Druhá otázka zněla: *Jak hodnotíte atmosféru druhého zasedání?* ¹⁵⁹

Mezi dotázanými byl opět i **M. Raban**, tentokrát jako přizvaný expert, který vyjádřil přání, aby si dokument hlavně přečetli ti odpovědní, jako jsou biskupové a kněží a na jeho základě pak pokračovali ve sněmovním procesu. Na druhou otázku řekl, že by sněmu mělo být věnováno více času, aby se mohlo pracovat zevrubněji. Sněmovní proces má být podle něj trvalou záležitostí. Poznamenal také, že pod vlivem bývalého režimu prožíváme církev příliš anonymně, neumíme společně plánovat a jsme sólisti, to by se mělo prolomit.

Následovat by pak měly diecézní či provinční (nebo vikariátní) synody – které jsou jinde ve světě zcela běžné.

P. Adolf Pintíř z českobudějovické diecéze se vyjádřil, že teprve čas ukáže, zda se v dokumentu budou lidé orientovat a zda si vůbec někdo bude chtít klást otázky týkající se jejich farností, rodiny nebo společenství. Další kroky by viděl v dalším setkávání a to třeba právě formou diecézních synod.

K atmosféře na sněmu podotkl, že se ukázala potřeba vidět celek a ne hekticky navrhopvat jednotlivosti – to se pak nakonec ukázalo rozdělením do komisí.

Podle **P. Františka Hanáčka** z olomoucké diecéze bude záležet pouze na diecézních seskupeních, jak pojmu výzvy z tohoto textu a jak se odrazí na jejich další práci.

Druhé zasedání vnímal mnohem klidnější než první bouřlivé, kde se střetávaly nejrůznější představy účastníků.

Marek Výborný z královéhradecké diecéze soudí, že vzhledem k rozsahu, stylu a podobě dokumentu, ho kromě několika „nadšenců“ nebude číst nikdo. Za základ své

---

¹⁵⁹ Srov. *Anketa s účastníky druhého zasedání plenárního sněmu* [online]. Katolický týdeník 30/2005. Dostupné na: < <http://www.katyd.cz/archiv-kt/automobilismus.html> >.

práce by ho mohla vzít diecézní synoda, ale jak dodává: „Neslyšel jsem žádného biskupa, že by veřejně deklaroval její svolání.“

Z atmosféry na sněmu pak, jak říká, nemá dobrý dojem. V rozhovorech s účastníky často zaznívala rezignace, skepse a bezradnost nad přínosem sněmu pro konkrétní věřící. Podle něj řada delegátů, hlavně z řad biskupů v diskusi vůbec nevystoupila a tím pro ostatní zůstali „nečitelní“. Dále říká, že tzv. pozitivní kritika, všem dobře známá z prvního zasedání, zde nezazněla. Cituje jednoho nejmenovaného delegáta: „Od samého začátku je to nastaveno tak, aby se nic nestalo.“

P. Tomáš Halík, coby přizvaný expert sice říká, že závěrečný dokument nepřináší nic převratného, nicméně oceňuje dobře formulované některé zásady, na které se mohou odvolávat lidé, kteří chtějí v církvi aktivně pracovat. Jsou jimi například: pastorece vysokoškoláků a jejich pedagogů, podpora účasti žen na liturgických službách, péče o hodnoty přirozeného řádu ve společnosti a snaha udržovat dialog se sympatizanty církve. Dále připomíná i hezkou formou zdůrazněnou důstojnost a odpovědnost laiků v církvi. Podle Halíka z dokumentu vyplývají dvě zásady: každý křesťan má spoluzodpovědnost za církve a církve má spoluzodpovědnost za stav společnosti.

Atmosféru hodnotí jako věcnou a tolerantní. Oceňuje taktéž množství lidí, kteří se aktivizovali a vytvořili tak určité společenství. Z těchto důvodů by synodální proces ani po skončení sněmu neměl přestat, aktivní lidé by se měli dále scházet.

Bylo by také dobré, kdyby od teologů a expertů zazněly podnětné referáty, třeba na téma: podoba kněžské služby za 25 let, ekumenismus, postavení církve ve společnosti, nemělo by se určitě jednat o zbožná přání, nýbrž o odhad trendů. Nesmíme jen spoléhat na to, že Duch Boží zařídí vše za nás.

Dominik Duka, královéhradecký biskup, vnímá sněmovní dokument jako vodítko pro biskupy, pro církevní grémia i pro ČBK, zkrátka je to text určen celé římskokatolické církvi. Nabízí analýzy, klade důrazy na určitý způsob pastorece. Může, lidi zabývající se pastorcí motivovat k práci v oblastech, kterým dosud nebyla věnována dostatečná pozornost.

Atmosféru sněmu taktéž vnímal jako klidnější, než na prvním zasedání. Poukázal také na kratší zasedání, v důsledku čeho spočívala hlavní váha práce na jednotlivých komisích, čímž byl zmenšen prostor pro kvalitní diskusi a ovlivňování textů, včetně jednotlivých kapitol dokumentu, přímo v samotném plénu.

Jitka Zahálková z olomoucké arcidiecéze věří, že dokument bude velkým přínosem a obohacením hlavně pro ty, kteří nesou v církvi nějakou zodpovědnost, protože ti zase ovlivní další lidi. Číst jej budou všichni, kdo vyvíjejí nějakou aktivitu.

Atmosféru vnímala jako vstřícnou a konstruktivní. Ocenila také práci skupin.

P. Vít Zatloukal z ostravsko – opavské diecéze podmiňuje další život dokumentu způsobu, jak se s ním bude dále pracovat. Je podle něj určen katolickým křesťanům a může mít významné impulzy pro praktický život církve.

Diskuse byla podle něj mírnější a způsob práce zřejmější.

P. Ludvík Armbruster, děkan KTF UK v Praze vidí v dokumentu určité zásadní postoje, které by si měli všichni uvědomit. Bude ovšem záležet na jejich pochopení a konkretizaci uvnitř samotných diecézí, děkanátů a třeba i škol.

Stran atmosféry si odnášel příjemné pocity, protože nikdo nebyl omezován ve svých projevech.

Lubomír Mlčoch, rovněž jeden z přizvaných expertů se domnívá, že jazyk dokumentu a některé jeho myšlenky a termíny jsou spíše odbornou záležitostí, tudíž řadových křesťanů, kteří by si dokument přečetli a porozuměli by mu, mnoho nebude. Z těchto důvodů by měl být určen křesťanům s hlubším zájmem, kteří by pak dokument zpřístupňovat širšímu okruhu lidí, aby neskončil zastrčený někde v šuplatech. Nyní bude záležet pouze na tom, zda se text vůbec dostane zpátky k věřícím.

P. Robert Falkenauer, plzeňský biskupský vikář tvrdí, že okamžitě a bezprostředně dokument nic nepřinese. Protože zbývá ještě mnoho nevyřešených církevních problémů, měl by dle Falkenauera sněm pokračovat. Víc než za diecézní synody by se přimlouval za nějakou formu konferencí na úrovni ČR, popřípadě Čechy/Morava, poněvadž jde většinou o problémy týkající se všech diecézí. Navíc je dost možné, že ne všechny diecéze jsou z personálního hlediska schopny zdárně uskutečnit konání vlastních synod.¹⁶⁰

---

¹⁶⁰ Srov. Tamtéž, dostupné na WWW: < <http://www.katyd.cz/archiv-kt/automobilismus.html> >.

Kardinál Miloslav Vlk pro přílohu Perspektivy dodává, že situace v dnešní bezradné společnosti, která má své hluboké stíny a která má bez hodnot malou perspektivu, což si konečně mnozí stále více uvědomují, vytváří nové šance. Člověk dneška hledá a právě tady si musíme být vědomi své dějinné povinnosti a zodpovědnosti vůči světu a společnosti. Na tuto úlohu nás má právě skončený sněm také připravovat. Duch Svatý tu už dávno rozvíjí modely života církve odpovídající potřebám a touhám naší doby. To jsou ty „biotopy víry“, o kterých mluví poslední papežové jako o prozřetelnostní skutečnosti. Životní praxe a „úspěch“ na těchto nových cestách jsou novou nadějí. Náš sněm vycházel nejen z toho, co říká Duch dnešní církvi skrze koncil, ale i z toho, co jí říká i skrze tuto „charismatickou cestu“, jak by to nazval Jan Pavel II. Proto jsem přesvědčen, že náš Duch Svatý – i přes všechny naše slabosti ať už přiznané či ne, vedl a vnuknul nám řešení. Víím, že mnozí stojící opodál vidí náš sněm jinou optikou a pokládají ho za nějaký „velký sjezd“, který má své „zakuklené politické cíle.“ Ale velmi se mýlí, neboť neznají skrytá tajemství, ani toho, který vládne dějinám...¹⁶¹

Závěr

Vždy je mnohem snazší do ničeho se moc nemíchat, k ničemu se moc nevyjadřovat, aktivně se vůbec nezapojovat. Prostě jen čekat, jak se věci vyvinou a přitom bedlivě mapovat veškeré chyby, které se možná objeví. A ony se vždy s naprostou jistotou nějaké objeví, byť i mikroskopické, neboť pracuje-li na nějakém projektu větší počet lidí a v případě Plenárního sněmu české katolické církve to bylo mnohem více, než jen větší počet lidí, tak se pravděpodobnost zvyšuje.

Lidé odjakživa dělají menší, či větší chyby. Je to lidské a vychází to z jejich přirozenosti, proto to není nic špatného nebo dokonce zavrženíhodného. Jak jinak bychom se pak mohli dále zdokonalovat, kdybychom se nemohli poučit z našich předchozích chyb? Ano, poučíme se, ale pouze tehdy, pokud budeme chtít. Všude tam, kde chybí naše zdravě kritická sebereflexe, v jejímž důsledku pak můžeme sebevědomě měnit věci k lepšímu a všude tam, kde chybí odhodlání a chuť postupovat věci a činy naší láskou, vládne jen tichá a nelítostná smrt, v podobě zmaru a hořkosti. Jestliže jsme něco udělali špatně nebo jsme udělali v nějaké záležitosti ne příliš dobré rozhodnutí, je to logicky jednoznačná známka toho, že jsme právě my byli těmi aktéry, co se

---

¹⁶¹ Srov. *Jak dál po sněmu* [online]. Příloha Perspektivy 33/2005. Dostupné na WWW: <<http://snem.cirkev.cz/indexefc4.html?menu=452>>.

pokoušeli o změnu. Dává nám to tím pádem i právo na kritiku, ne příliš podařeného díla.

Proto, ať už někteří více, či méně kritizovali a kritizují tento sněm, a je celkem jedno, zda jeho průběh, organizaci vůbec a nakonec třeba i závěrečný dokument, měli by si právě někteří tito kritici sáhnout do svědomí. Zajímali se aktivně o jeho konání? Přišli v jeho průběhu s nějakými podnětnými návrhy a měli potřebu o nich diskutovat do hloubky, či proti některým z nich, pokud se jim moc nezamlouvaly, dokonce vznést námitku a rozpoutat debatu v zájmu dobré věci? Nebyli mezi přímými účastníky třeba i tací, kteří si sněm jen trpělivě odseděli a raději vše souhlasně odhlasovali, aby se náhodou vytoužený konec sněmu neoddálil? Je skutečně kritika některých lidí opravdu opodstatněná? Ti, co se zasedání přímo neúčastnili, měli skutečně potřebu se do sněmovního procesu nějak aktivně zapojit zvenčí, a ne pouze vytrvale sčítat přešlapy organizátorů sněmu aj., aby pak mohli vítězoslavně prohlašovat, že: "... to říkali....?"

Pro žádného člověka by nemělo být obtížné postavit se k věcem čelem a jednat dle svého nejlepšího vědomí a svědomí, protože je to právě to, co od nás náš Pán Ježíš Kristus očekává. Výsledkem by pak nemohla být taková absence kněží ve sněmovním procesu. Určitě by si pak účastníci sněmu jednohlasně neodhlasovali osm komisí, které pak pokračovaly v dotažení závěrečného dokumentu, když právě oněch osm komisí pak většinou sklidilo kritiku za nepříliš obětavou práci a že vůbec vznikly. Definitivní verze dokumentu Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě, by pak byla schválena až poté, co by s ní souhlasili i ti, co si myslí, že jej nikdo číst nebude. Pak by ho mnozí jistě nepovažovali za nedokonalý a laikům, pro které je právě tento dokument určen, nečitelný. Stěžovat si po skončení sněmu na to, že se neřešily další otázky, palčivě se dotýkající církve a vést náhle zanícené debaty v kuloárech, kterých na samotném jednání bylo stejně tolik jako šafránu, nic neřeší. To pak vysvětluje, proč poté nepanovalo ani nějaké zvláštní nadšení z možnosti konat v budoucím období diecézní synody. Doladovat a uvést v život nejen poselství sněmu, ale i závěrečný dokument. Chvillemi to až vypadá, že konání sněmu bylo snad někým nařízeno, i když o jeho uskutečnění vlastně nikdo nestál.

Abychom ale byli spravedliví, musíme také říct, že těchto skepticky smýšlejících kritiků bylo jen pomálu. Bohužel se chvílemi zdálo, že jsou slyšet mnohem více, než všichni ti, kteří v uplynulém sněmu viděli smysl a novou cestu, společně s novými možnostmi, které církvi sněm otevřel. Hlasy těch, kteří sněm brali vážně již od jeho samotných příprav a s naprostou samozřejmostí mu věnovali i mnoho sil a času, se

v médiích bezpečně ztrácel, což je politováníhodné, jak poznamenal i kardinál Miloslav Vlk. Je stejně vůbec zajímavé, jak zhoubný vliv na ostatní lidi může mít třeba i jeden negativisticky a pesimisticky se projevující člověk. Obzvláště, vyskytnou-li se nejrůznější zádrhly a věci se tudíž nedějí tak, jak bylo původně v plánu.

Možná, že mohl být sněm lépe organizován, zrušení sněmovních kroužků po prvním zasedání PS, také nebylo zrovna nejšťastnějším řešením a v neposlední řadě, již zmíněné selhání církevních médií taktéž nemohlo nikoho povzbudit. Spíš to vypadalo, že byla média v tomto případě hlásnou troubou skepse a rezignace. Otázkou však je, proč tomu tak bylo. Na toto téma by se jistě dalo napsat mnoho nejrůznějších studií, ale možná bylo jádro celého „problému“ mnohem prostší.

Čtyřicet let jsme žili v komunistickém státě, ve státě, kde se vyplácelo mlčet a hlavně nemyslet, aspoň ne nahlas a navíc se se svými myšlenkami nikomu nesvěřovat. Mysl uvědomělých občanů ovládl negativismus, beznaděj a nezřídká i chronický pesimismus. Svobodně smýšlející lidé a především církevní představitelé, kteří byli v hledáčku StB mezi prvními kandidáty, žili v permanentním strachu z pronásledování a následného usurpování. Ano, kdekdo nyní může říct, že totalitní režim již v roce 1989 v naší zemi padl, tak jakoupak to má pro naši věc tedy význam, když byl Plenární sněm katolické církve v ČR vyhlášen v roce 1997, tedy „dávno“ po pádu tohoto režimu v naší krásné zemi? Odpověď je nasnadě. I když listopadová revoluce přinesla mnoho euforie, radosti a nadějí do našich srdcí, ještě to zdaleka neznamenal, že jsme bezpečně všichni věděli, co si s nově nabytou svobodou máme dále počít. Vjemy lidí byly nové, plné nejen naděje ale i vizí, leč myšlení bylo značně zdeformované a zkostnatělé. Nikdo neuměl žít a jednat svobodně sám za sebe, za své ideje a v zájmu celé společnosti také přemýšlet a jednat. Neuměli to ani naši rodiče a u těch později narozených, ani jejich prarodiče. Není totiž možné, jen tak začít myslet a jednat ponovu. Není možné jen tak z ničeho nic vymazat vzpomínky, naučené stereotypy a začít se z ničeho nic chovat jinak, protože již mohu. Člověk není počítač, do kterého nahrajeme jiný program, a on okamžitě funguje podle nových dat. Nesmíme proto zapomínat na všechny tyto faktory, které třeba mohly negativně ovlivnit smýšlení některých delegátů sněmu a ostatních. Když k tomu všemu ještě přičteme tehdejší ekonomickou situaci církve, která nebyla zrovna skvělá. Měli bychom v tomto případě zcela objektivně konstatovat jedině: „Naši církevní otcové si vedli velice dobře a jejich srdce soustředěné na cíl, dostalo s pomocí Ducha Svatého důstojného cíle, v podobě závěrečného dokumentu „Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě“, za který se opravdu nemusí stydět.“

Seznam použitých zdrojů

- AMBROS, P. *Setkávejte se a nechte se poslat*. 1. vyd. Olomouc - Velehrad: Centrum Aletti, 2004. ISBN 80-86715-30-2
- BALÍK, S., HANUŠ, J. *Letnice dvacátého století. Druhý vatikánský koncil a české země*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2012. ISBN 978-80-7325-268-7
- KAPLÁNEK, M. *Pastorace mládeže - studijní text pro pracovníky s mládeží*. Praha 1999.
- RABAN, M. *Sněm české katolické církve. Obnova synodality*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 2000. ISBN 80-7021-322-1
- SKALICKÝ, K. *Radost a naděje*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2000. ISBN 80-7192-430
- Dokumenty II. vatikánského koncilu*. 2. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. ISBN – 80-7192-467-9
- Kodex kanonického práva*. 1. vyd. Praha: Zvon České katolické nakladatelství, 1994. ISBN – neuvedeno
- Ottův slovník naučný*. 5. díl. Praha: J. Otto, 1892. ISBN - neuvedeno
- Poslání laiků*. 1. vyd. Svitavy: Trinitas, 2003. ISBN 80-86036-83-9
- Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007. ISBN 978-80-7195-162-9
- Anketa s účastníky druhého zasedání plenárního sněmu* [online]. Katolický týdeník 30/2005. Dostupné na: < <http://www.katyd.cz/archiv-kt/automobilismus.html> >.
- Biskupové oprášili sněmovní dokument* [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.christnet.cz/magazin/clanek.asp?clanek=2857> >.
- Česká biskupská konference se mimořádně sejde kvůli přípravě druhého zasedání Plenárního sněmu* [online]. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/download/2004-Christnet1.htm> >.
- Druhý vatikánský koncil*. Otevřená encyklopedie [online]. Dostupné na WWW: < http://cs.wikipedia.org/wiki/Druh%C3%BD_vatik%C3%A1nsk%C3%BD_koncil >.

Charita Česká republika. Otevřená encyklopedie [online]. Dostupné na WWW:
< http://cs.wikipedia.org/wiki/Charita_%C4%8Cesk%C3%A1_republika >.

Jak dál po sněmu [online]. Příloha Perspektivy 33/2005. Dostupné na WWW:
< <http://snem.cirkev.cz/indexefc4.html?menu=452> >.

Jednání 2. Zasedání plenárního sněmu skončila [online]. Dostupné na WWW:
< <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/jednani-2-zasedani-plenarniho-snemu-skoncila/> >.

Krátké životopisy našich svatých otců Cyrila a Metoděje [online]. Dostupné na: WWW.
< http://www.orthodoxia.cz/c_m/cyrmet.htm >.

MACHULA, T. *O vzniku konstituce Lumen gentium* [online]. Katolický týdeník.
Dostupné na WWW: < <http://www.katyd.cz/perspektivy/o-vzniku-konstituce-lumen-gentium.html> >.

Oficiální stránky Plenárního sněmu Katolické církve v ČR [online]. Dostupné na
WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index726f.html?menu=141> >.

Plenární sněm by měl pokračovat diecézními synodami [online]. Dostupné na WWW:
< <http://www.katyd.cz/clanky/odpovedny/plenarni-snem-by-mel-pokracovat-dieceznimi-synodami.html> >.

Poselství Plenárního sněmu veřejnosti [online]. Tiskové středisko ČBK. Dostupné na
WWW: < <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/poselstvi-plenarniho-snemu-verejnosti> >.

Poselství Plenárního sněmu věřícím katolické církve v České republice [online].
Tiskové středisko ČBK. Dostupné na WWW: < <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/poselstvi-plenarniho-snemu-vericim-katolicke-cirkve-v-ceske-republice> >.

Poselství Plenárního sněmu křesťanům v České republice [online]. Tiskové středisko
ČBK Dostupné na WWW: < <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/poselstvi-plenarniho-snemu-kres-anum-v-ceske-republice> >.

První část sněmovního dokumentu schválena [online]. Dostupné na WWW:
< <http://tisk.cirkev.cz/z-domova/prvni-cast-snemovniho-dokumentu-schvalena/> >.

RABAN, M. *Sněm české katolické církve. Obnova synodality 32* [online]. Dostupné na WWW: < <http://snem.cirkev.cz/index9753.html?menu=138&pub=7&id=32> >.

S čím pojedou na 2. Zasedání plenárního sněmu? [online]. Katolický týdeník 2005/27 Cyrilometodějské dvojčíslo. Dostupné na WWW: < <http://www.katyd.cz/domaci/s-cim-pojedou-na-2-zasedani-plenarniho-snemu.html> >.

Seznam příspěvků. Okruhy let 1999 – 2000 [online]. ČBK – plenární sněm Katolické církve v ČR. Dostupné na WWW: < http://snem.cirkev.cz/download/Seznam_prispevky.htm >.

VAŇÁČ, M. *Odbylý sněm české katolické církve* [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.getsemany.cz/node/766> >.

Vznik koncilní konstituce Gaudium et Spes [online]. Dostupné na: WWW: < <https://udalosti.signalny.cz/0910/vznik-koncilni-konstituce-gaudium> >.

ZAJÍC, M. *Konec – nebo nový začátek* [online]. Dostupné na WWW: < <https://jiri.zajic.signalny.cz/0803/konec-nebo-novy-zacatekZajic> >.

II. zasedání Plenárního sněmu katolické církve v ČR ukončeno [online].

Královéhradecká diecéze, Zprávy. Dostupné na WWW: < <http://www.bihk.cz/aktuality/zpravy/369-ii.-zasedani-plenarniho-snemu-katolicke-cirkve-v-cr-ukonceno.html?page=87> >.

Život farností [online]. Dostupné na WWW:

< http://www.rkfujezd.info/zivotfarnosti_2010-05.pdf >.

Seznam zkratk

- ČBK - Česká biskupská konference
- KÁN - Kanonická norma, pravidlo
- PKPS - Přípravná komise Plenárního sněmu
- PS - Plenární sněm
- StB - Státní bezpečnost

Přílohy

Příspěvky ke sněmu

Okruhy let 1999 – 2000

Církev jako svátost spásy a společenství

- Církev jako znamení spásy (František Kunetka)
- Koncepce a vize církve, aneb o čem bychom jako církev v Čechách a na Moravě měli přemýšlet (Lenka Karfíková)
- Otázky na tělo (Marie Svatošová)
- Problematika životního prostředí (M. Metyš)
- Ne česká církev, ale naše církev (Jan Peňáz)
- Zviditelnění církve (dr. Pohunková)
- Lumen Gentium a česká církev (Pospíšil – Wolf – Polášek – Karfíková)
- Pojetí víry (Antonín Pavel)

Církev jako společenství Božího lidu

- Vztah k okolnímu světu (Mons. Václav Malý)
- Vnitřní situace katolické církve v ČR (Jiří Zajíc)
- Jsme připraveni? (Pavel Zeman)
- Místo církve v dnešní společnosti (Václav Hes)
- Charakteristika domácích poměrů s využitím statistik
- Několik myšlenek ke stavu církve v ČR (Mgr. Bohuslav Vašíček)
- Odhad situace u nás + perspektivy (MUDr. Mgr. Václav Šimčík)
- Situace v současné české církvi (Marie Ondrášová)
- Náš příspěvek bono communi (Václav Frei)
- Stav české katolické církve (Jaroslav Fega)
- Východní církve u nás (Mgr. Vladimír Štěpánek a o. Josef Blaščák)

Ekumenismus

- Poznámka k tématu Východní církve (MUDr. J. M. Kašparů)
- Ekumenismus, misie, mezináboženský dialog (Ivan Štampach)
- Východní církve

Laici v církvi

- Burza nápadů (Ing. Josef Svoboda)

- Povolání laiků v české církvi (Mgr. David Nebeský)
- Apoštolát laiků (Jana Mindlová)
- Bratrství v církvi (Mgr. Rostislav Kulišan)
- K apoštolátu laiků (Mgr. Miloš Nykendaj)
- Laici v ČR (Mgr. A. Králová)
- Povolání laiků v české církvi (Karel Sadila)
- Připomínky k Lumen Gentium – laici (Ignác A. Hrdina, OPraem)
- Připomínky k tématu Lumen Gentium a ostatní
- Laici v církvi - současnost a perspektivy (Jaroslav Černý)
- Úloha laiků v církvi (Pavel Hradílek)
- Poslání laiků v naší společnosti I. (Václav Frei)
- Laici v církvi a hlásání evangelia (František Čápek)
- Laici v církvi – příspěvek kroužku od sv. Ludmily

Kněžstvo

Obecně

- Seminář (P. Jan Baxant)
- Teologie a teologické fakulty v ČR (doc. ThDr. Josef Dolista)
- Problematika českého kněžstva (Julie Weinbergová)
- Problematika kněžství v naší církvi
- Připomínky k problematice kněžství (Ing. Jaroslav Dufek)
- Kněz v církvi a ve světě
- Působení kněží (Kateřina Tetivová)
- Formace kněží, hospodářsko-společenský život v ČR (Ignác A. Hrdina, OPraem)
- Teologie kněžství (doc. ThDr. Josef Dolista)
- Vztahy kněží a laiků (Václav Dvořák)
- Postavení, život a formace kněží

Trvalí jáhni

- Život, služba a formace trvalých jáhnů (Mgr. Jiří Kočenda)
- Trvalí jáhni (Mgr. Ing. Martin Opatrný)
- Charakter trvalého jáhenství (Karel Podhola)
- Prožívání trvalého jáhenství (Marian Cúth)
- Trvalé jáhenství
- Zamyšlení nad trvalým diakonátem (VŠ)

- Ženatí jáhnové (Pepa Hes)

Svatost, řehole, duchovní hnutí

- Řeholní řády, vztahy v církvi (Mons. Dominik Duka)
- Naše přístupy k současným duchovním proudům (Mgr. Ing. Aleš Mráz)
- Poučme se z historie (Jiří Bureš)
- Řeholní život v dnešním světě – problém formace (Siarda L. Trochtová SPraem)
- Zamyšlení (Mgr. Andrea Pavlacká AKS)
- Příspěvek k tématu Zasvěcený život

Okruhy roku 2001

Duchovní situace společnosti

- Česká katolická církev versus česká společnost (Tomáš Hylas)
- Křesťané v ČR a svět kolem nás (Václav Frei)
- Církev v české společnosti (kroužek katolických esperantistů)
- Náboženská svoboda (Mgr. Ing. Marie Jílková)
- Sekularizační trendy v české katolické církvi (Štěpán Faber)
- Naléhavé potřeby naší církve očima kontemplativních řeholí
- Poznámky k duchovní situaci občanské společnosti (Ing. Lubomír Mlčoch)
- Právo a povinnost církve působit na svět (Ing. Ondřej Fišer)
- Vidím správně pointu? - úvahy nad GS (Václav Frei)

Rodina, manželství, žena

- Rodina
- Rodina v dnešní církvi (Marcela Řezníčková)
- Význam rodiny v církvi, a tedy i ve společnosti (Dr. Jiří Ludvík)
- Žena v církvi (Unie katolických žen)
- Důstojnost a povolání ženy v ČR (Tereza Pýchová)
- Manželství (Chaloupková)
- Podněty k tématu Žena, manželství, rodina (RNDr. Jaromír Matěna)
- Příspěvek k tématice rodiny (Marcela Řezníčková)
- Problematika rodiny (Josef Zeman)
- Problémy ženy, manželství a rodiny

Výchova a vzdělání

- Laičtí katecheté v církvi (Doc. Dr. Rudolf Smahel)
- Církev ve školství (RNDr. Václav Marek, CSc., Mgr. Jaroslav Fídrnuc)
- Zkušenosti s výukou náboženství na základní škole v podmínkách severních Čech (J. Waňková)
- Domácí školy
- Křesťanská výchova v nejranějším období (Mgr. František Beníček)
- Křesťanské vzdělávání dospělých (Jiří Vymazal)
- Příprava dětí na slavení Eucharistie (M. Šmajstrlová)
- Katolické spolky (Dr. Jaromír Kuba)
- Připomínky převážně k tématu Výchova a vzdělání
- Příspěvek k tématu Výchova a vzdělání (Doc. Ing. Jiří Vackář)
- K tématu Výchova a vzdělání
- Návrh na zřízení kateder profánních věd při teologických fakultách (Ing. Petr Wanderburg)

Kultura a inkulturace

- Památková problematika (Karel Stádník)
- Inkulturace zasvěceného života (SM. Bernadetta Růžičková)
- Křesťanské hodnoty a národní tradice (Mgr. Dagmar Kovářová)

Misie, preevangelizace, evangelizace

- Hlas pro misijní církve
- Církev a veřejný život (Michaela Freiová)
- Krása a účinnost využívání běžných a všedních nástrojů preevangelizace (Kvapilík)
- Evangelizační snahy v naší církvi (Andrej Jaráb)
- O evangelizačním úsilí v českých zemích po druhé světové válce a v současnosti
- K misijní činnosti v pohraničních a průmyslových oblastech (Zdenek Boháč)
- Několik poznámek k evangelizaci u nás (P. Jiří Hájek)
- Církev – potřeba a cesty nové evangelizace (Mgr. Petr Mucha)
- Evangelizace (Mgr. Vlastimil Laštůvka)
- Homilie v nové evangelizaci (K. Pavlík)
- Misie zaměřená do ateizované české společnosti (Mgr. Gustav Kouklík)

- Pomoc misiím (Ing. Marie Zimmermannová)
- Prostředky nové evangelizace (Mgr. Marie Jakoubková)
- Vizuální misie (Lucie Moravcová)
- Evangelizace mládeže (Ing. Mgr. František Srovnal)
- Misie u nás (Mgr. Lucie Vlčková)
- Podmínky laické evangelizace (Mgr. Ing. Josef Pejřimovský)
- Českomoravská Fatima - Fatimský apoštolát ČR ve službě předávání živé víry
- Hnutí Světlo-Život – evangelizace
- Hnutí za lepší svět - příspěvek k otázce předávání živé víry
- Koinonia Jan Křtitel - identita naší evangelizace
- Komunita Emmanuel - zkušenost s předáváním víry
- Nová evangelizace
- Zkušenosti s předáváním víry - hnutí Regnum Christi
- Zkušenosti s předáváním živé víry - Neokatechumenát

Média, komunikace uvnitř církve

- Několik poznámek ke sdělovacím prostředkům (P. Martin Holík)
- "Zpovědní zrcadlo" katolické církve pro oblast médií (Jiří Zajíc)
- Hromadné sdělovací prostředky (Mgr. RNDr. Ivan Ploc, CSc.)
- Budovat království Boží na tomto světě (Jiří Mikulášek)
- Dialog (Eva Klára Irišková)
- Nedostatek komunikace (Ing. Mgr. Otakar Adámek)
- Vztahy mezi křesťany a komunikace (Vlasta Lišková)
- Dialog v církvi (Eduard Krumpolc)
- Sdělovací prostředky (společenství hlučínsko – ludgeřovické)

Sociální život, podnikání

- Křesťanští podnikatelé – nakladatelé, křesťanská literatura (RNDr. Jaroslava Tučková)
- Humanitární činnost (Dr. Mgr. František Mališ)
- Sociální problematika (Marie Retíková, Ing. Mgr. K. Voslař)
- Solidarita v české společnosti (Rudolf Voborský)
- Solidarita v naší společnosti (Karel Valtr)
- Daňové úlevy, katolická literatura (MUDr. Stanislav Hanák)
- Sociální problematika v naší společnosti (Ing. Karel Nejezchleb, CSc.)

- Za skutečnou transformaci společnosti (sdružení Křesťan a práce)
- Hospodářsko-společenský život v ČR (doc. J. Vackář a kol.)

Politický řád

- Vztahy s okolními státy (dr. Macek)
- Ekonomická vize života církví (Lubomír Mlčoch)
- Příspěvek k situaci církve (Jan Peňáz)
- Restituce (Ing. Ondřej Fišer)
- Česká katolická církev a stát, hospodářská politika (Mgr. Ing. Václav Slavíček)
- Připomínka k hospodaření církve (Jiří Krotký)
- Financování církve - příspěvek z diskusí na ChristNetu

2002 – Bible

- Bible v životě církve (doc. Petr Chalupa)
- Novozákonní biblická bádání (společenství hlučínsko – ludgeřovické)

2002 – Liturgie

- Liturgie (Mgr. Ing. Miroslav Krejčík)
- Liturgie české církve
- Liturgická praxe
- Několik liturgických postřehů (Marie Nováková)
- Postřehy k liturgii (Jan Jakeš)
- Návrat k Eucharistii „pod obojí“
- Návrh obnovení přijímání pod obojí při každé mši svaté (Josef Sodomka)
- Přijímání pod obojí způsobou
- Církevní pohřeb (Ing. Mgr. Stanislav Janků)
- Hudba a zpěv v našich kostelech (Jiří Hybášek)
- Liturgický zpěv v naší církvi (František Kopečný)
- Liturgie mše svaté (Vladimír Válek)

Obecné příspěvky k chystanému sněmu

- Poznámky k organizaci synodu (prof. Cigánek)
- Komunikace ve sněmovním procesu (Mgr. Norbert Badal)
- Poznámky k přípravě sněmu (dr. Karel Vrána)

- V čem je synoda potřebná pro pastorační (Mons. Aleš Opatrný)
- Interdiocézní synoda (P. Alois Kotek)
- Organizace sněmu (P. Vojtěch Kodet)
- O diskusích v rámci přípravy sněmu
- Obecné aspekty plenárního sněmu (P. Pavel Ambros)
- Poznámky k jednání přípravných komisí (Václav Polc)
- Předškolní katecheze (pí Remešová)
- Sněm katolické církve v ČR (Ing. Ondřej Fišer)
- K financování sněmu (Mgr. Jiří Bureš)
- Příprava sněmu
- Body osnovy – abstrakt (Stanislav Krátký)
- Dodatky k osnovám (Stanislav Krátký)
- Obecné připomínky ke sněmovním předlohám (Dr. Alois Křišťan)
- Obecné připomínky ke sněmovním předlohám II. (PhDr. Ludmila Muchová)
- Poznámky k materiálu pro animátory sněmovních kroužků (Petr Ettler)
- Připomínky k předlohám pro sněm (Mons. Josef Socha)
- Příspěvek k přípravě sněmu (Ing. Jan Poláček)
- K problematice sněmovních kroužků (Kateřina Tetivová)
- Slovo k časovému průběhu sněmu (Václav Frei)

Pastorace

- Některé aspekty pastorace naší církve (Mgr. Jaroslava Konečná)
- Pastorační situace a další témata (P. František Hanáček)
- Praktický apoštolát pro přestěhované (Karel Štáva)
- Pastorace v zahraničí (Jaromír Koutňák)
- Pastorace; některá specifika pastorace nevidomých (Křesťanské sdružení zrakově postižených)
- Pastorace – beseda SK farnosti sv. Ludmily v Praze (Sněmovní kroužek farnosti sv. Ludmily, Praha)

Mladí lidé v církvi

- Práce s mládeží (Jiřina Hájková)
- Církev a mládež v ČR (P. Miroslav Šimáček)

- Mládež v církvi (1. fórum mládeže v ČR)
- Vztah kněží a mládeže, mládež a ekumena (Jiří Fiala ml.)
- Sexuální výchova mládeže (Anna Blahušová)

Ostatní příspěvky

- Příspěvek plenárnímu sněmu
- 4% menšina
- I staří, nemocní a zdravotně postižení (Miroslav Machálek)
- Připomínky k různé tematice
- Příspěvek pro plenární sněm (Miloš Lokajíček)
- Všeobecné připomínky¹⁶²

---

¹⁶² *Seznam příspěvků. Okruhy let 1999 – 2000* [online]. ČBK – plenární sněm Katolické Církve v ČR. Dostupné na WWW: < http://snem.cirkev.cz/download/Seznam_prispevky.htm >.

Abstrakt

Kanděrová, A. *Analýza závěrečného dokumentu plenárního sněmu katolické církve*. České Budějovice 2013. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce Doc. Michal Kaplánek Th.D.

Klíčová slova: synodalita, synoda, plenární sněm české katolické církve, II. vatikánský koncil, laici v církvi, Velehrad, sněmovní kroužky, dokument *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě*, koncilní dokumenty, Duch Svatý, církev, církevní společenství, farnosti, kněží, poselství sněmu, budoucnost, mladí lidé, pastorační, Ježíš Kristus

Tato diplomová práce pojednává o Plenárním sněmu české katolické církve, jenž se konal v letech 2003 – 2005 na Velehradě.

Práci tvoří šest kapitol, úvod a závěr. První kapitola je zaměřena na historii konání synod a sněmů nejen v českých zemích, ale i ve světě. Největší část je věnována II. vatikánskému koncilu, který významně ovlivnil celý křesťanský svět.

Druhá a třetí kapitola se již věnuje samotnému Plenárnímu sněmu u nás. Zachycují zde sněm od jeho vyhlášení, přes práci sněmovních kroužků, přípravné komise, všech příspěvků ke sněmu až po důležité materiály a poselství z I. a II. zasedání tohoto sněmu.

Čtvrtá kapitola přibližuje několik vybraných témat ze závěrečného dokumentu PS – „*Život a poslání...*“

V páté kapitole lze již najít analýzu zmíněného závěrečného dokumentu, společně s cíleně vybranými koncilními dokumenty a jedním, o nějž se postarala Společná synoda německých biskupů.

Šestá kapitola již líčí posynodní vývoj, včetně vizí a plánů české katolické církve do budoucna.

Abstract

Kanděrová, A. *Analysis of the Concluding Document of the Plenary Assembly of the Catholic Church*. Czech Budejovice 2013th Thesis. University of South Bohemia in the Czech Budejovice. Faculty of Theology. Department of Education. Supervisor Doc. Michal Kaplánek Th.D.

Keywords: synodalita, the Synod, the Plenary Assembly of the Czech Catholic Church, II. Vatican II, the laity in the Church, Velehrad, Parliamentary circles, document the life and mission of Christians in the Church and in the World, the conciliar documents, the Holy Spirit, the Church, religious communities, parishes, priests, message assembly, future, young people, pastoral, Jesus Christ

This thesis discusses the Plenary Assembly of the Czech Catholic Church, which took place in the years 2003 – 2005 in Velehrad.

The work consists of six chapters, an introduction and conclusion. The first charter focuses on the history of the synod assemblies and not only in the Czech Republic, but also in the world. The largest part is devoted II. Vatican, which significantly influenced the whole Christian world.

The second and the third charter is devoted to the Plenary Assembly of himself with us. Capture congress here since its publication. Through the work of parliamentary circles, the Preparatory Commission, all contributions to the Assembly to important natepals and message from I. and II. session of this parliament.

The fourth charter presents a few selected topics from the final document PS – „Life and mission...”

In the fifth chapter, you can already find the final analysis of that document, together with the specifically selected conciliar documents and one, which took care of the Germanem Joint Synod of Bishops.

The sixth charter already Rouge Post-Synodal development, including vision and plans of the Czech Catholic Church in the future.